

CEPF SMALL GRANT FINAL PROJECT COMPLETION REPORT

Organization Legal Name:	-
Project Title:	Promotion of Organic farming through introduction of Analog Forestry concept in Kollegal FD
Date of Report:	
Report Author and Contact Information	G.Krishna Prasad

CEPF Region: Western Ghats (Mysore-Nilgiri Corridor)

Strategic Direction:

CEPF Strategic Direction 1 - Enable action by diverse communities and partnerships to ensure conservation of key biodiversity areas and enhance connectivity in the corridors.

Grant Amount: \$ 3,080.00

Project Dates: October 2009 to September 2012

Implementation Partners for this Project (please explain the level of involvement for each partner):

Sahaja Samrudha,Bangalore: Organizational support for implementation of the Project and established contacts with Agricultural, Horticultural and Forest departments.

Hulikadu Savayava Krushikara Balaga,Byloor,Kollegal Taluk: Support for documentation of field knowledge, organizing training programmes and workshops.

Punyakoti Savayava Krushikara Balaga, keredoddi: Established contact with livestock keepers and local community. Organized Tree Ranking programmes at field level

Kebbekere Savayava Krushikara Sangha, Dinnahalli,Kollegal Taluk: support for Baseline survey and Field documentation

Department of Agriculture,Kollegala: Financial support for Training Programmes and Dissemination of Analog Forestry Concept through Organic Village programmes.

Karnataka Biodiversity Board: Financial support for organizing 'Biodiversity Awareness Programme' and documentation of Indigenous knowledge through Peoples Biodiversity Register

Conservation Impacts

Please explain/describe how your project has contributed to the implementation of the CEPF ecosystem profile.

Kollegal FD, a CEPF priority site in the Western Ghats has a mixed topography and is home to rich diversity and diversified communities. Like other hotspots, this region has high proportion of endemic species. Biodiversity in the region is threatened by various human interventions. This project directly worked with forest dependent communities and activities were planned in such way that to fulfill The Strategic direction 1 and Investment Priorities 1.2 and 1.3. of the CEPF Ecosystem Profile for the Western Ghats.

The concept of Analog forestry (AF) (www.analogforestrynetwork.org) was introduced in the project area and trained 150 farmers spread across 10 villages. Identified flora suited to AF and Designed analog forestry model for Kollegal FD in consultation with organic farmers, knowledgeable senior farmers, livestock keepers, hunters, local healers and forest officials. Ensured women participation. Publication was brought out to reach the wider audience (Annexure 1). This publication will be useful for forest officials, Organizations working in the field of promotion of organic village agroforestry and watershed projects, Agri dept and organic farmers.

Established Community – Agriculture and forest departments' partnership for promotion of Analog forestry. Social forestry wing of Forest department agreed to establish nursery of local plant species suited to AF. Dept of Agriculture provided financial support to buy the saplings of Indigenous species under Organic Village scheme.

Agro biodiversity mapping has done and initiated on farm conservation programme and strengthened traditional agricultural systems through broadening the use of tree varieties and their wild relatives and participation of farming communities. (Annexure 2)

Identified root causes for human-wildlife (mainly elephants and wild boars) conflict and participatory consultancy meetings are organized at village level to explore community action to tackle this problem. (The details are given in Annexure 3)

Please summarize the overall results/impact of your project against the expected results detailed in the approved proposal.

- 1. Production of Analog forestry manual –** Manual was prepared in local language after studying successful biodiversity organic farms and in consultation with Farmers, Livestock keepers and Tribal community of Kollegal FD (Annexure 1).

This manual would help in creating awareness communication material that would rehabilitate degraded forests and cultivation of medicinal plants. The manual would be a facility to train the farmers and community members in developing analog forestry systems locally.

- 2. Introduced Analog Forestry concept in Kollegal FD:**

Created awareness among Villagers of Arepalya, Gundimala, GM doddi, Dinnahalli and Byloor. Farmers, Discussed human-wildlife conflict issues and identified possible solutions to tackle the issue.

- 3. Organized workshop on Analog forestry in collaboration with Forest department –**

One day workshop has organized in collaboration with Forest Dept and Karnataka Biodiversity Board in Kollegal on 15th July 2012 (Annexure 4).

- 4. Mapping of species present in the individual Organic farms and studied the spectrum of Analog forestry**

5. **Orientation to tree based farming systems** and identified interested farmers from Arepalya, Keredoddi Munigudi Doddi, Hunasenatha, Dinnahalli and Kanmole doddi in collaboration with Hulikadu, Kebbekere and Punya (Annexure 5).

6. Organized **school level competitions** in Huttur Panchyat schools and Documented the traditional knowledge on tree based farming (Annexure 6).

7. Established Networking Analog Forestry Network, Costa Rica (<http://www.analogforestrynetwork.org/en/partners.php>)

Please provide the following information where relevant:

Hectares Protected: Nil

Species Conserved: 65 traditional crop varieties

Corridors Created: Nil

Describe the success or challenges of the project toward achieving its short-term and long-term impact objectives.

Success:

1. Good support from Local forest department officials, who feel AF system, is the answer to human- elephant conflict.
2. AF concept is adopted in the Organic Village programme supported by Dept of Agriculture ()

Challenges:

1. Conventional Commercial crops like Hybrid Maize and vegetables fetch a better price in Mettupalayam_Market. Therefore, farmers not showing interest to grow diversified food crops
2. Tree harvest policy of forest department is not friendly
3. Many farmers occupy the land adjoining forest but do not show interest to grow trees, since the land is encroached and land documents are not in their name, with the risk that they could be evicted anytime.

Were there any unexpected impacts (positive or negative)?

NIL

Lessons Learned

Describe any lessons learned during the design and implementation of the project, as well as any related to organizational development and capacity building. Consider lessons that would inform projects designed or implemented by your organization or others, as well as lessons that might be considered by the global conservation community.

Project Design Process: (aspects of the project design that contributed to its success/shortcomings)

- Participatory Rural Appraisal (PRA) is an effective tool to document sensitive issues like human- wild animal conflict instead group meetings.
- Organizing orientation programme before planning workshop is essential. Villagers will not give the actual data in presence of Forest department officials in the planning meeting.

Project Implementation: (aspects of the project execution that contributed to its success/shortcomings)

- Participatory tools will be an effective mean to understand the ground reality and biodiversity mapping.
- Special care should be taken to bring stake holders on the common platform. Each one has their own hidden agenda.
- School level competitions are the best mode of documentation

Other lessons learned relevant to conservation community:

- Livestock keepers knowledge is very useful in designing agro forestry models
- Obtaining land ownership is first priority for farmers, than tree plantation

ADDITIONAL FUNDING

Provide details of any additional donors who supported this project and any funding secured for the project as a result of the CEPF grant or success of the project.

Donor	Type of Funding*	Amount	Notes
Dept of Agriculture	A	Rs. 40,000	Support of plants under the programme
Karnataka Biodiversity Board	A	Rs 25,000	Organic village programme

***Additional funding should be reported using the following categories:**

- A** Project co-financing (Other donors contribute to the direct costs of this CEPF project)
- B** Grantee and Partner leveraging (Other donors contribute to your organization or a partner organization as a direct result of successes with this CEPF project.)
- C** Regional/Portfolio leveraging (Other donors make large investments in a region because of CEPF investment or successes related to this project.)

Sustainability/Replicability

Summarize the success or challenge in achieving planned sustainability or replicability of project components or results.

Having introduced the concept of Analog forestry in Kollegal FD, this would not only reduce the human–elephant conflict but also enhance peoples’ living standards. A broad range of commodities can be produced that may include: fruit, nuts, herbs, flowers, medicinal plant and timber. This versatility in the selection of species helps farmers little by little to attain economic development while causing minimal damage to the environment and restoring their farms.

Summarize any unplanned sustainability or replicability achieved.

NIL

Safeguard Policy Assessment

Provide a summary of the implementation of any required action toward the environmental and social safeguard policies within the project.

Not applicable

Performance Tracking Report Addendum

CEPF Global Targets

(October 2009 - September 2012)

Provide a numerical amount and brief description of the results achieved by your grant.
Please respond to only those questions that are relevant to your project.

Project Results	Is this question relevant?	If yes, provide your numerical response for results achieved during the annual period.	Provide your numerical response for project from inception of CEPF support to date.	Describe the principal results achieved from October 1, 2009 to September 30, 2012. (Attach annexes if necessary)
1. Did your project strengthen management of a protected area guided by a sustainable management plan? Please indicate number of hectares improved.	NO			Please also include name of the protected area(s). If more than one, please include the number of hectares strengthened for each one.
2. How many hectares of new and/or expanded protected areas did your project help establish through a legal declaration or community agreement?	NO			Please also include name of the protected area. If more than one, please include the number of hectares strengthened for each one.
3. Did your project strengthen biodiversity conservation and/or natural resources management inside a key biodiversity area identified in the CEPF ecosystem profile? If so, please indicate how many hectares.	Yes	50 hectares	50 hectares	Farmlands and adjoining forests / 10 villages/ 150 farmers
4. Did your project effectively introduce or strengthen biodiversity conservation in management practices outside protected areas? If so, please indicate how many hectares.	No			
5. If your project promotes the sustainable use of natural resources, how many local communities accrued tangible socioeconomic benefits? Please complete Table 1 below.	No			

If you answered yes to question 5, please complete the following table.

Additional Comments/Recommendations

Promote and popularize AF concept in the villages adjoining reserved forests and National parks.

Recommendations for other proponents of Analog Forestry

1. Design local AF models based on the peoples knowledge.
2. Establish local tree species nurseries
3. Revive uncultivated food diversity
4. Publish AF booklet in vernacular language

Recommendations for future conservation in Kollegal Forest Division

1. Introduce AF concept in elephant corridors
2. Provide special benefits and reward to the farmers who will adopt AF system in their farm land
3. Forest department should provide local tree saplings, which provide food, fodder and fuel.
4. Community Forest management programmes should be planned and implemented

Information Sharing and CEPF Policy

CEPF is committed to transparent operations and to helping civil society groups share experiences, lessons learned, and results. Final project completion reports are made available on our Web site, www.cepf.net, and publicized in our newsletter and other communications.

Please include your full contact details below:

Name: G.KRISHNA PRASAD

Organization name: SAHAJA SAMRUDHA

Mailing address: No 7, 2 cross, 7th Main, Sulthan Palya, Bangalore- 560 032

Tel: 080-23655302

Fax:

E-mail: prasadgk12@gmail.com

List of Annexures:

- Annexure 1 - Analog Forestry Publication "**Tadrupi Kaadu**- Anna koduva ananya toota" - A book on cultivation of Analog Forestry written by Krishna Prasad and Shivananda Kalave
- Annexure 2 – Agrobiodiversity Mapping
- Annexure 3 - Report on participatory consultancy meetings on human-wildlife conflict
- Annexure 4 - Report on One-day workshop organized in collaboration with Forest Dept and Karnataka Biodiversity Board in Kollegal on 15th July 2012
- Annexure 5 – List/Table of villages with interested/Analog farmers
- Annexure 6 – One-page report on school and traditional knowledge events

ಅನ್ನ ಕೊಡುವ ಅನನ್ಯ ತೋಟ
ತದ್ಗುಪಿ ಕಾಡು

ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ರಸಾದ್
ಶಿವಾನಂದ ಕಳವೆ

ಸಾಹಸ ಸಮೃದ್ಧ

ನಂ. 7, 2ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, 7ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಸುಲ್ತಾನ ಪಾಟ್ಕೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 032. ದೂರವಾಣಿ : 080 22715744

**ANNA KODUVA ANANYA TOTA
TADROOPU KAADU**

A book on analog forestry written by **G. Krishna Prasad**
and **Shivananda Kalave**
Published by Sahaja Samrudha, Bangalore

ಹಕ್ಕುಗಳು : ಪ್ರಕಾಶಕರವು
ಬೆಲೆ: ರೂ. 50

ಪುಸ್ತಕ ವಿನ್ಯಾಸ : ಸೀಮಾ
ಚಿತ್ರಗಳು : ಶಿವಾನಂದ ಕಳವೆ / ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ರಸಾದ್
ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಗಳು : ಎಸ್ಸಾರ್, ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ

ಪ್ರಕಾಶಕರು:
ಸಹಜ ಸಮೃದ್ಧ
ನಂ. 7, 2ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, 7ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ,
ಸುಲ್ತಾನ ಪಾಳ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 032
ದೂರವಾಣಿ : 080 22715744
email : sahajasamrudha@gmail.com
Website : www.sahajasamrudha.org

This work has been supported by CEPF-ATREE Western
Ghats Small Grants program.

ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯನ್ನು ಖೀಲಿಸುವ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ

ಮತ್ತದೇ ತುತ್ತೂರಿ. ದೇಶದ ಕೃಷಿರಂಗ ಭಾರೀ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನತ್ತ, ಒಂದು ಕಂಟಕದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಂಟಕದತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದೆಡೆ ಜಾಗತೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ 'ಉದಾರ ನೀತಿ'ಯಿಂದಾಗಿ ಧನಾಡ್ಯ ದೇಶಗಳು ನಮ್ಮ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೈಟೆಕ್ ಕೃಷಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಕುಲಾಂತರಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಛೂಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರೈತರ ಬಳಿ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನೇನು, ಉಚಿತ ನೀರೂ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಗದಂತೆ ಅದನ್ನೂ ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ನಿಂತ ನೆಲವಾದರೂ ಉಳಿದೀತೆ? 'ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯ'ದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರ ನೆಲವನ್ನೂ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಹುನ್ನಾರು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಎಂಥ ಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಅವಡುಗಚ್ಚಿ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೃಷಿಕರು ಇಂದು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದನಿಯೆತ್ತಿ ಹೋರಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ತಾವೇ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿ ಜೀವಹರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇವು ಸಾಲದೆಂಬಂತೆ ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 'ಬಿಸಿ ಪ್ರಳಯ' ಬರಲಿದೆಯೆಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಋತುಮಾನಗಳು ಏರುಪೇರಾಗಿ, ನಿಸರ್ಗವೂ ಕೃಷಿಕರ ವಿರುದ್ಧ ಮುನದು ನಲ್ಲವ ಸೂಚನೆಗಳು ಕಾಣಿಸತೊಡಗಿವೆ. ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ತಜ್ಞರು; ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಸೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಉರಿಸುವ ಬದಲು ಎಣ್ಣೆಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿ ಜೈವಿಕ ತೈಲವನ್ನು ಉರಿಸಿದರೆ ಭೂಮಿಯ ತಾಪಮಾನವನ್ನು ಸಮತೂಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದೆಡೆ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಎದುರಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ; ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲೇಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ. ಈ ಎರಡೂ ಸವಾಲನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಎದುರಿಸುವ ಕೃಷಿಪದ್ಧತಿಯ ಪರಿಚಯ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಳೇ ಪದ್ಧತಿಯ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮಲೆನಾಡು-ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಇದು ಹೊಸದೇನೂ ಅಲ್ಲ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಹಸಿರುಕ್ರಾಂತಿಯ ಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಧಾನ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ, ಇತರ

ಫಸಲುಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ಜೀವಿವೈವಿಧ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊಸಕಿ ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಬೇಸಾಯ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಕೃಷಿ ಪದವೀಧರರು ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆ ಪುರಾತನ ಸುಸ್ಥಿರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಈಗಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಮರೆತೇ ಹೋದಂತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ, ಮತ್ತೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ.

ನಮಗೆ ಧಾನ್ಯವೂ ಬೇಕು, ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳೂ ಬೇಕು, ಗಡ್ಡೆಗೇಣಸು, ಸೊಪ್ಪು, ತರಕಾರಿ-ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು, ನಾರು-ಬೇರು ಬೇಕು; ಜತೆಗೆ ಹಕ್ಕಿಪಕ್ಷಿ, ಉರಗ, ದ್ವಿಚರಿಗಳು, ಎರೆಹುಳು, ಜೇನೋಣ, ಚಿಟ್ಟೆ-ಪತಂಗಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹುಲಿ, ಹುಲ್ಲೆ, ಬಾವಲಿಗಳವರೆಗಿನ ಸಕಲ ಜೀವರಾಶಿ ಬೇಕು. ಕೃಷಿಯ ಶತ್ರುಗಳೆಂದು ಬೆದರಿಸಿ ಓಡಿಸಿ, ತುಳಿದು ಸಾಯಿಸಿ, ಕೊಚ್ಚಿ ತುಂಡರಿಸಿ, ಬಡಿದು ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟು ಅಳಿವಿನಂಚಿಗೆ ಅಟ್ಟಿದ್ದ ಜೀವಜಂತುಗಳೆಲ್ಲ ಮರಳಿ ಬರಬೇಕು. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿರ, ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಬದುಕು ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ನಮ್ಮ ಕೃಷಿಕರ ಕೈಗೆಟುಕಬೇಕು.

ಅದು ತದ್ಗೂಪಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೋ ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ದಟ್ಟ ಕಾನನಗಳ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲೋ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಕೈಚಿಲ್ಲಬೇಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮದು ಅದ್ಭುತ ನೆಲ. ತುಸು ಆಸರೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಸಸ್ಯಾದ್ರಿಯನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಹಾಸನ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಬೀದರ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಸರಕಾರದ ಬಿಗಿ ಬಂದೋಬಸ್ತಿನಲ್ಲೋ, ಕಂಪನಿಗಳ ರೆಸಾರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಕೋಟ್ಯಧೀಶರ ಖಿಯಾಲಿ ಫಾರ್ಮ್‌ಹೌಸ್‌ಗಳಲ್ಲೋ ಕಾಣಬರುವ ಅಂಥ ಜೀವಮಂಡಲದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ನಾಡಿನ ನೆಲದ ಪುಣ್ಯವೇ ಕಾರಣ; ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ, ಸುಳಿಯುವ ಗಾಳಿ, ಸೂಸುವ ಬಿಸಿಲು, ಸುರಿಯುವ ಮಳೆಯಂಥ ಈ ಐಸಿರಿಗಳೆಲ್ಲ ಕೆಳಸ್ತರದವರಿಗೂ ಎಟುಕಬೇಕು. ನಾಡಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದ ನಿಸರ್ಗ ಸಂಪತ್ತು ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ರೈತರ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಣಬೇಕು. ಅಂಥ ಸಾಧ್ಯತೆಗೆ ಬೀಜಾಂಕುರವಾಗಬಲ್ಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ನಾಗೇಶ ಹೆಗಡೆ

ಅಡವಿ ತೋಟದ ಅನನ್ಯ ಮಾದರಿ

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮರ ಬೆಳೆಯುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕೃಪೆ. ಈ ಸರಳ ಸತ್ಯ ತಿಳಿಯದವರು ಕಾಡಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿ, ಕುಮರಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿ, ರಬ್ಬರ್ ಅಕೇಶಿಯ ನೆಟ್ಟು ನೆಲವನ್ನು ಬಂಜೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ. ನದಿಗಳ ಜೀವನಾಡಿಯಾದ ಕಾಡು ಈಗ ತೀವ್ರ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿದೆ. ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ, ಭೂಕುಸಿತ, ಅಂತರ್ಜಲ ಕುಸಿತ, ಮಣ್ಣು ಸವಕಳಿ, ಬೆಳೆ ಹಾನಿ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಹಸುರು ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲಸ ಕಳೆದ 70ರ ದಶಕದ ಈಚೆಗೆ ನಡೆದರೂ ಅದು ಉದ್ಯಮ, ಉರುವಲು ಬಳಕೆಯ ಮೊನೋಕಲ್ಚರ್ ನೆಡುತೋಪಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಕೃಷಿಕರು ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿದ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು (ಅನಲಾಗ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್) ತತ್ವ ಮಲೆನಾಡೀಕರಣಗೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮರ ಬೆಳೆಸುವ ಜ್ಞಾನವಿರುವ ಇಲ್ಲಿ ಸುಲಬನಾಗಿ ಕಾಡುತೋಟ ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಅನ್ನಕೊಡುವ ಅನನ್ಯ ತೋಟ. ಇದು ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯೇ ಹೊರತು ಇದನ್ನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ, ಕಾಡು ರೂಪಿಸಲು ಯೂನಿಫಾರ್ಮ್ ಸ್ವರೂಪದ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ!

ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಮೂಲವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ ಕಲ್ಪನೆ, ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಹೋಲುವ ತೋಟಗಳು, ಜನರ ಜ್ಞಾನ, ಭವಿಷ್ಯದ ಕಾಡು ದಾರಿಯ ಹುಡುಕಾಟ ಎರಡನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ.

ನೀವು ಪಟ್ಟಾಗಿ ಕೂತು ಪುಸ್ತಕ ಓದಿ, ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸಲು ಮುಂದಾದರೆ ನಮಗದೇ ಸಂತೋಷ.

ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ರಸಾದ್

ಶಿವಾನಂದ ಕಳವೆ

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

- ಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ಹಾರೈಸಿದ ಶ್ರೀ ನಾಗೇಶ ಹೆಗಡೆಯವರಿಗೆ
- ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀಲಂಕಾದ RRIನ ಡಾ. ರೇನಿಯಲ್ ಸೇನಾನಾಯಕೆ ಮತ್ತು ಕೊಸ್ಪಾಂಕಾದ International Analog Forestry Networkನ ಡಾ. ಮಿಲೋ ಬಿಕಿನ್ಸ್ ಪಾರಿಸ್‌ಗೆ
- ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ ಲೇಖನವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ
- ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಿ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದ CEPF-ATREE Western Gahts Small Grants Programಗೆ
- ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡ ರಾಶಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಹಾಯ ಹಸ್ತ ಚಾಚಿದ, ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ನಿಂತ ಗೆಲೆಯರಾದ ಆನಂದತೀರ್ಥ ಪ್ಯಾಟಿ ಮತ್ತು ಮಣಿಕಾಂತ್ ಎ. ಆರ್ ರವರಿಗೆ
ಚೆಂದನಾದ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಪುಸ್ತಕದ ಮೌಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಸೀಮೆಗೆ
- ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಎಸ್ಸಾರ್
ಮತ್ತು
ಪುಸ್ತಕ ಕೊಂಡ ನಿಮಗೆ...

ನಿಸರ್ಗ ಸಹಜ ಕಾಡು ತೋಟ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು

ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಬಗೆ ನೋಡಿ, ಬಟಾಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹುಲ್ಲು, ಕಳೆಗಿಡಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅನಂತರ ಚಿಕ್ಕ ಪೊದೆ. ಮತ್ತೆ ಗಿಡ, ಮರ, ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಕಾಡಿನ ರೂಪ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಕಾಡೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲು 50 ರಿಂದ 1000 ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

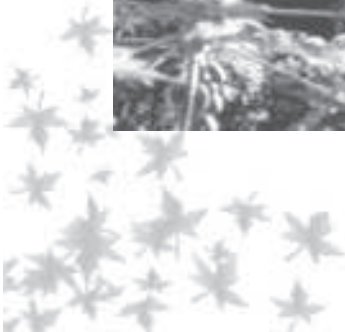
ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಮೂಲದ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು(Analog Forestry) ಅರಣ್ಯೀಕರಣದ ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನ. ಕಡಿಮೆ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಅದೂ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವ ವಿಧಾನವಿದು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಡಿನ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಸ್ಯವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆ ಸಾಧಿಸುವುದು ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಹೆಸರು ಮಾಡಿರುವ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ ಕಲ್ಪನೆ, ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ, ಯಶಸ್ವಿ ಕಥನಗಳ ಚಿತ್ರಣ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ರಸಾದ್

ಸಹಜ ಸಮೃದ್ಧ, ಬೆಂಗಳೂರು
080 23391809 / 98808 62058

ಆ ರೈಲು ಅದೆಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ, ಕುಂತು, ಕುಂತು ಬೇಸರ ಬಂದ ನಾನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ರೈಲಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಓಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ರೈಲು ಹಳಿಯ ಸುತ್ತ ಹಬ್ಬಿದ್ದ ಹಸಿರು ಗುಡ್ಡಗಳು, ಚಹಾ ತೋಟಗಳು ನಮ್ಮ ನೀಲಗಿರಿ ಇಲ್ಲವೆ, ಸುಲ್ತಾನ್ ಬತೇರಿಯ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಂಜೆ ವರೆಗೂ ಓಡಿದ ರೈಲು 'ಮಿರಾವತ್' ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ, ಸೂರ್ಯ ಬೆಟ್ಟಗಳ ನಡುವೆ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ.

ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಬಂದಿದ್ದ ಹುಡುಗ, ತನ್ನ ಹರಕುಮುರುಕು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿಸಿ, ತನ್ನ ಬೈಕ್ ಹತ್ತಿಸಿದ. ಕಾಡು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ತಗ್ಗು-ದಿಣ್ಣೆ ಏರಿ ಇಳಿದ ಬೈಕ್ ಕೊನೆಗೂ ನಾವು ಸೇರಬೇಕಾದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಗಮ್ಮನೆ ಕತ್ತಲು ಮುತ್ತಿತ್ತು. ತೋಟ ನೋಡುವ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಇಡಿ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದೆ.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹಾಲಿಲ್ಲದ ಚಹಾ ಕುಡಿದು ಹೊರಬಂದರೆ ಸುತ್ತೆಲ್ಲಾ ಕಾಡು. ನಿನ್ನೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆತಂದಿದ್ದ ಹುಡುಗ ತೋಟ ತೋರಿಸಲು ಕರೆದೊಯ್ದ. ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಮರಗಿಡಗಳ ನಡುವೆ ಪರಂಗಿ, ಬಾಳೆ, ಸೀಬೆ, ಹಲಸು... ನನಗೆ ಅಚ್ಚರಿ ಎನಿಸಿ, 'ನಿಮ್ಮ ತೋಟ ಎಲ್ಲಿದೆ?' ಎಂದೆ. 'ಇದೇ ನಮ್ಮ ತೋಟ' ಎಂದ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಚ್ಚರಿಗೊಳಿಸಿದ. ಆಗಲೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು ಇದು ಕಾಡಲ್ಲ, ಕಾಡಿನ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿದ ತೋಟವೆಂದು.

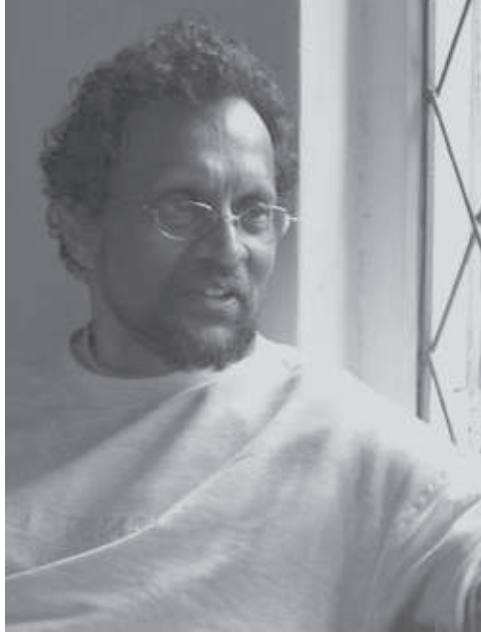
ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲೆಂದು ಶ್ರೀಲಂಕಾಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ನಾನು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಕರು, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಪರಂಪರಾಗತ ಕೈತೋಟಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಸೇವಾ ಸದನದ ನಿರ್ದೇಶಕ ರಣಜಿತ್ ಡಿಸೆಲ್ವ "ಒಮ್ಮೆ ನೀವು 'ಮಿರಾವತ್'ಗೆ ಹೋಗಿಬನ್ನಿ. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸ ತರದ ತೋಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ರೈಲು ಹತ್ತಿಸಿದ್ದರು!. ಮಿರಾವತ್‌ನ ತೋಟ ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ರಣಜಿತ್ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಒಂದು ಹೊಸತರದ ತೋಟ.

ಮುಗಿಲೆತ್ತರ ಬೆಳೆದ ಮರಗಿಡಗಳು, ಕಾಲಿಡಲು ಜಾಗವಿಲ್ಲದಂತೆ ಬೆಳೆದ ಹುಲ್ಲು, ಕಳೆಗಿಡಗಳ ನಡುವೆ ಪರಂಗಿ, ಹಲಸು, ಮಾವು ಮೊದಲಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು, ಮೆಣಸು, ಕಾಡುಗೆಣಸು ಬಳ್ಳಿಗಳು, ಶುಂಠಿ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಬಾಳೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತೋಟನನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಕಾಲಿಟ್ಟಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವೈವಿಧ್ಯ. ಎಳೆಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಎಲೆಗಳ ವರ್ಣಚಿತ್ತಾರವನ್ನು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ತೋಟವೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡಿದೆ. ಫೋಟೋ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸಿದೆ. ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ಜಿಗಣೆ ಕಿತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಾ, ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಬಿದ್ದು ತೋಟ ನೋಡಿ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೆಳಗಿನ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದಾಗ ಬಂದಿದ್ದ ತೋಟದ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಜೊತೆ ಮಾತಿಗೆ ಕುಂತೆ. ಹತ್ತುವರ್ಷ ಹಳೆಯದಾದ ಈ ತೋಟ ಕಟ್ಟಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರು.

ಜೀವ ತಳೆದ ತದ್ಗೂಪಿ ಕಾಡು!

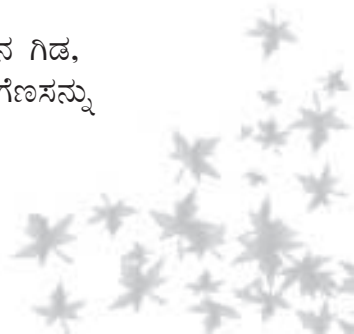
ಅದು 80ರ ದಶಕ. ಡಾ. ರೇನಿಯಲ್ ಸೇನಾನಾಯಕೆ ಎಂಬ ಪರಿಸರ ತಜ್ಞ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಸರ್ಕಾರದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ 'ಅರಣ್ಯ' ಎಂದರೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಡುಗಳಿಂದ ನಾಟಾ ತೆಗೆಯುವ ಅಥವಾ ಏಕ ಪ್ರಭೇದದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಕಾಡಿನ ಖಾಲಿಬಿದ್ದ ಜಾಗಗಳನ್ನು ತುಂಬುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎನಿಸಿತ್ತು. ನಿಸರ್ಗದ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಿದ್ದ ಡಾ. ರೇನಿಯಲ್‌ರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಕ್ರಮಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಸಂಬಂಧ, ಪರಿಸರ ವಿರೋಧಿ ಎನಿಸಿತು. ಕಾಡಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು. ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂತು. ಸರ್ಕಾರದ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿರುದ್ಧ ದನಿ ಎತ್ತಿದ ಡಾ. ರೇನಿಯಲ್‌ರನ್ನು, ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯಿಂದ ಹೊರದಬ್ಬಲಾಯಿತು. ಕೋರ್ಟಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತಿದ ಡಾ. ರೇನಿಯಲ್‌ರನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರು "ಏಕಪ್ರಭೇದದ ಸಸಿ ನೆಟ್ಟು ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನ ಅನರ್ಥಕಾರಿ ಎನಿಸಿದರೆ, ಯಾವುದಿದೆ ಪರ್ಯಾಯ?" ಎಂದು ಪದೇಪದೇ ಕೇಳಿದರು. ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಡಾ. ರೇನಿಯಲ್ ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದ

ಡಾ. ರೇನಿಯಲ್
ನೇನಾನಾಯಕೆ

ಆಸ್ತಿಮಾರಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಣ ಮಿರಾವತ್‌ನ ದಾರಿ ಹಿಡಿದರು. ಮಿರಾವತ್‌ನ ಸಮೀಪ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ನಡುವನ 'ಬಂದರ್ ವಿಲಾ' ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯ ಪಾಳುಬಿದ್ದಿದ್ದ ಚಹಾತೋಟವೊಂದನ್ನು ಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲೇ ನೆಲೆ ಊರಿದರು. ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು. ನಿಯೋ ಸಿಂಥಸಿಸ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಸೆಂಟರ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದರು.

ಪಾಳುಬಿದ್ದಿದ್ದ ಚಹಾ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಆಗಿದ್ದ ಈ ತೋಟವನ್ನು ನಿಯೋ ಸಿಂಥಸಿಸ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಸೆಂಟರ್‌ನ ಯುವ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡರು. ಇದ್ದ ಬದ್ಧ ಚಹಾ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವ ಹೊಸ ವಿಧಾನವಾದ 'ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು' ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನೆಲೆಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೆರಳು ನೀಡುವ, ಶೀಘ್ರ ಬೆಳೆವ, ಸಾರಜನಕ ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸುವ ಸಸ್ಯಜಾತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು. ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡ, ಬಳ್ಳಿ, ಬೆಲೆ ತರುವ ಮರಗಳ ಜಾತಿಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು, ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸನ್ನು

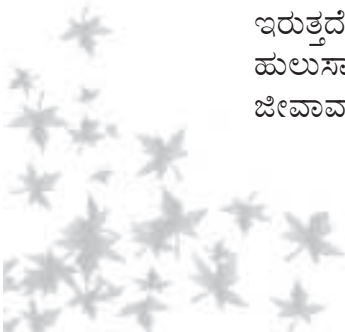
ಖುರಾವತ್‌ನ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು

ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲ ಫಲವತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತೋಟದ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿತು. 'ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿ'ನ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಜೀವ ಬಂದಿತ್ತು.

ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ

ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ನಿಸರ್ಗದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಮಣ್ಣು, ಜೀವಜಾಲ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಡಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪರಿಚಯ ಅಗತ್ಯ.

ಮಣ್ಣು ಸಕಲ ಜೀವರಾಶಿಗೆ ಆಧಾರ; ಕಾಡಿಗೆ ತಳಪಾಯ. ಸಸ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ಆಧಾರವಾಗುವ ಮಣ್ಣು, ಜೀವಜಾಲ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣು ಸಾರಹೀನವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಸ್ಯಸಂಕುಲ ಬೆಳೆವ ಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಾರಭರಿತ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಗಿಡ, ಮರ, ಬಳ್ಳಿ, ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗುವ ಜೀವಾವಾಸವೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹಿಡಿ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ

ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಕಾಡಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥ

ಅ

ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು

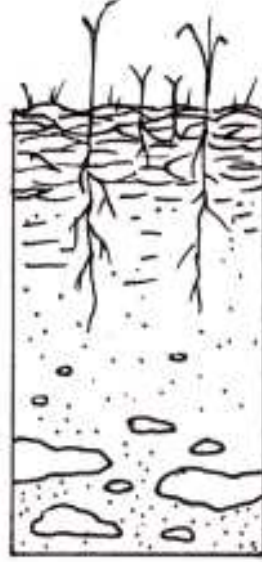
ಆ

ಋಣಜಯುಕ್ತ ಮಣ್ಣು

ಇ

ಕಲ್ಲು

ಈ

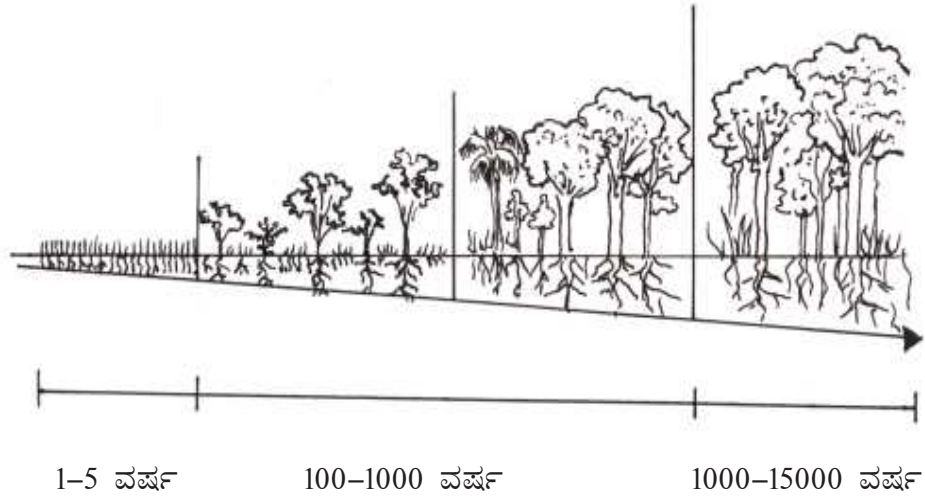
ಮಣ್ಣಿನ ರಚನೆ ಕೂಡ ತುಂಬಾ ಸಂಕೀರ್ಣ. ಮಣ್ಣನ್ನು ಅನೇಕ ಪದರಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ಪದರದಲ್ಲಿ ತರಗೆಲೆ, ಕೊಳೆಯದ ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಪದರದ ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗವೇ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು. 'ಆ' ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ಆಗರ. ಈ ಪದರದ ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತಾಗಿದ್ದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ, ನಾವು ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದಾಗ, ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು, ಮಳೆ, ಗಾಳಿ, ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸವಕಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ; ಬರಡಾಗುತ್ತದೆ. 'ಇ' ಪದರದ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಮೇಲ್ಮಣ್ಣಿನಷ್ಟು ಸಮೃದ್ಧವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೃಷಿಕರು, ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗಲು ಬಿಟ್ಟು, 'ಇ' ಪದರದ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಗೊಬ್ಬರ ನೀಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ 'ಇ' ಪದರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆ ತುಂಬ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಣ್ಣಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಫಲವತ್ತುಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲ.

ಖನಿಜಯುಕ್ತ ಮಣ್ಣಿನ 'ಈ' ಪದರಕ್ಕೆ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಕೃಷಿಗೆ ಉಪಯೋಗಕಾರಿಯಲ್ಲ. ಮಣ್ಣಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಹೋದಾಗ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗಿ, 'ಆ' ಮತ್ತು 'ಇ' ಪದರ ತೇಲುತ್ತದೆ. ಸಾರವಿಲ್ಲದ ಈ ಮಣ್ಣಿನ ಪದರಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸಲು ಹೊರಟಾಗ ಸೋಲು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ.

ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಬಗೆ

ಬಟಾಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹುಲ್ಲು, ಕಳೆಗಿಡಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಂತರದ ವರ್ಷ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಪೊದೆ, ಮುಳ್ಳಿನ ಗಿಡಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಎಲೆ, ಕಸಕಡ್ಡಿ ಬಿದ್ದು, ಮಳೆಗೆ ಕೊಳೆತು ನೆಲ ಫಲವತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮರ, ಗಿಡ, ಬಳ್ಳಿ, ಗಡ್ಡೆಗೆಣಸು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನೆನಪಿರಲಿ : ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಗಲು, ಅಂದರೆ ಕಾಡೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲು 50 ರಿಂದ 1000 ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾಡು ಕಾಡಲ್ಲ ವೈವಿಧ್ಯದ ಜೀವಿ

ನೈಸರ್ಗಿಕ ದತ್ತವಾದ ಕಾಡು ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಜೀವವಾಸ. ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ದೈತ್ಯ ಮರಗಳು, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದು. ಕಾಡಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಮರಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಾಡಿನ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ಶೇ 1ರಷ್ಟನ್ನೂ ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಕಾಡಿಗೊಂದು ಐಡೆಂಟಿಟಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆಯಾ ಕಾಲಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಾಡು ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ವಿಷೇಶ.

ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಅರಣ್ಯೀಕರಣಕ್ಕೆಂದು ಪ್ರತೀವರುಷ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸುರಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ನೂರಂಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದುರಂತವೆಂದರೆ ಇಂಥ ಬಹುಪಾಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತಂದು ಕಾಡಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದೇ 'ವನಮಹೋತ್ಸವ' ಎಂಬ ನಗೆಪಾಟಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಏಕ ಪ್ರಭೇದದ ತೋಪನ್ನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿದು.

ಕಾಡೆಂದರೆ ನಾಟಾ, ಕಿರು ಉತ್ಪನ್ನ, ಸೌದೆ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೆಂದೇ ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟೀಷರು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು ವಾಣಿಜ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಹೊರತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ತಾಣವಾಗಿಯಲ್ಲ.

ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಾಡನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ, ಪೋಷಿಸುತ್ತಾ ಬಂದ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ. ಪವಿತ್ರ ವನ, ದೇವರ ಕಾಡು ಇಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಉಳಿದಿವೆ.

ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿಸರ್ಗ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಕಾಡುಗಳು ನಾಗರಿಕತೆಯ ದಾಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕಳೆದ ಕೆಲವೇ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೀವು ನೋಡಿದ್ದ ಕಾಡು ಹತ್ತಾರು ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದೆ. ಕಾಡಿನ ನಾಶದಿಂದ ಇಡೀ ಜಗತ್ತೇ ಹವಾಮಾನ

ವೈಪರೀತ್ಯ, ಬರಗಾಲ, ನೆರೆಹಾವಳಿಯಂತೆ ವಿಕೋಪಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನಲುಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

1994 ರಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಸಿಕೋದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿದ ಪರಿಸರ ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 'ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು' ವಿಧಾನ ಅರಣ್ಯೀಕರಣದ ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈ ವಿಧಾನ ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಕೆನಡಾ, ಕೀನ್ಯಾ, ಕೋಸ್ತರಿಕಾ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ.

ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾದ 22 ಹಳ್ಳಿಗಳ 600 ರೈತರು ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ 1995ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಸಮ್ಮೇಳನ ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. 8 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಕಾಡು ತಜ್ಞರು, ರೈತರು ಕುಂತು ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಮುಂದಿನ ಸಮ್ಮೇಳನ ಕೋಸ್ತರಿಕಾ, ಕೆನಡಾ ಮತ್ತು ಪೆರುನಲ್ಲಿ ನಡೆದವು. 'ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಒಕ್ಕೂಟ' ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂತು.

ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಅರಣ್ಯೀಕರಣದ ಒಂದು ವಿಧಾನ. ಕಾಡಿನ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿ, ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಸ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆ ಸಾಧಿಸುವುದು ಈ ವಿಧಾನದ ಉದ್ದೇಶ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಲಾಭ ತರುವ ಸಸ್ಯಜಾತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ರೈತನ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಕೂಡ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನ ಕೂಡ ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

Analog Forestryಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದ ಜಾಲ್ತಯಲ್ಲಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯಶ್ಯ ಅರಣ್ಯ, ಕಾನ್ ತೋಟ (ಕಾನನದ ತೋಟ), ಕಾಡು ತೋಟ, ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೆಸರಿನಬಹುದು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಡಿನ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿ, ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಅರ್ಥಾತ್ ತೋಟವನ್ನೇ ಕಾಡಾಗಿಸುವ ಕಲ್ಪನೆ ಇದು. ಹಾಗಾಗಿ 'ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು' ಎಂಬ ಪದ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯದ ನಡುವಿನ ಹೋಲಿಕೆ

ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು	ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ
1. ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಜ್ಞಾನ ಅಗತ್ಯ.	1. ನೆಡುತೋಪು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತ.
2. ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ರೈತರು ಹಾಗೂ ತಜ್ಞರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸ.	2. ಸಂಶೋಧನೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಜ್ಞರಿಂದ ವಿನ್ಯಾಸ.
3. ಸಂಕೀರ್ಣ ಜೀವಜಾಲ ಪೋಷಿಸುವ, ದೂರದೃಷ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ರೂಪುಗೊಂಡ ಯೋಜನೆ	3. ಸರಳ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಯೋಜನೆ
4. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಡಿನ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆಸುವುದು.	4. ಆದಾಯವನ್ನೇ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕೆಲವೇ ಸಸ್ಯ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು
5. ಜೀವವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಸುಸ್ಥಿರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಭರವಸೆ.	5. ಕೇವಲ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶ.
6. ನಿಸರ್ಗದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಹಾಗೂ ರಚನೆ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ.	6. ಮಾನವನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.
7. ಮಾನವನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಜತೆಗೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವವಾಸದ ಪುನರ್ರಸೃಷ್ಟಿ.	7. ಮರಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದು.

ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ ಅನುಕೂಲಗಳು

- * ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಬಡರೈತರು ಇರುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಪಡಿಪಾಟಲು ಬೀಳುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ಮರ ಆಧಾರಿತ ತೋಟವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಸಸ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಸಿಗುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.
- * ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳು, ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು, ಬಳ್ಳಿಗಳು, ಪೊದೆ, ಮೂಲಿಕೆ ಸಸ್ಯಗಳು ಸಂಮಿಶ್ರಗೊಳಿಸಿ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಡಿನ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ ಗುರಿ ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯ ಬರುವುದಲ್ಲದೆ, ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ನೆಲೆ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗುತ್ತದೆ.
- * ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ಅಂಚಿನ, ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಹಸಿರು ವಲಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸಮೀಪದ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ.
- * ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಬರುವ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ, ಆನೆ ಕಾರಿಡರ್ ನಂತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಲಸೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.
- * ಸ್ಥಳೀಯ ಸಸ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯ, ದೇಸಿಯ ಜ್ಞಾನದ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾಗಬಲ್ಲ ವಿಧಾನ.
- * ಹೊರಗಿನ ಒಳಸುರಿಗಳಾದ ಗೊಬ್ಬರ, ಬೀಜ, ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಸುರಿಯುವ ಪರಾವಲಂಬಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ತರುವ, ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿಸುವ, ಕಾಡು ತೋಟ ಬೆಳೆಸುವ ನಿಸರ್ಗ ಸ್ನೇಹಿ ವಿಧಾನ.
- * ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಮಲೆನಾಡು ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿಯ ರೈತರಿಗೆ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಭರವಸೆಯ ಆಶಾಕಿರಣ. ಮನೆಮಂದಿಯೇ ಕಾಡು ತೋಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ.

'ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು' ಆರಂಭಿಸುವ ಬಗೆ

ನಿಮ್ಮ ಹೊಲದಲ್ಲೊಂದು ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮುನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಮರಗಿಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳ ಕುರಿತು, ಕಾಡಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಜ್ಞಾನ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೈತೋಟಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡುಗಳೇ. ಕಾಡಿನ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಈ ಕೈತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಡಿನಪಕ್ಕ ಹೊಲ ಇರುವವರು ಕಾಡಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಆರಂಭಿಸಿದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು

ಮೊದಲನೆ ಹಂತ

ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಡಿನ ಅನುಕರಣೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಕಾಡಿನ ಬಗೆಗಿನ ನಿಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಷ್ಟೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಒಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮ ಊರಿನ ಸಮೀಪದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿ ಬನ್ನಿ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ

ಬೆಳೆದ ಮರಗಳ ಜಾತಿ, ಹುಲ್ಲು, ಕಳೆ ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ. ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಜಾತಿ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆದಿವೆ, ಅವುಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಿಸಿ. ಹಳಬ ರೈತರ ಜೊತೆ ಕುಂತು ಕಾಡು ಬೆಳೆದ ಬಗೆ, ಅಲ್ಲಿನ ರಚನೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಹೊರಟಿರುವ ಕಾಡಿನ ಕಲ್ಪನೆ ನಿಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಬೇಕು.

ಎರಡನೆ ಹಂತ

ನೀವು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ ಮರ, ಗಿಡಗಳ ಜಾತಿಯ ಆಯ್ಕೆ ಬಲುಮುಖ್ಯ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಸ್ಯಜಾತಿಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬೆಳೆಯುವುದು ತುಂಬಾ ನಿಧಾನ. ಬೆಳೆದರೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಅಂತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಮರ, ಗಿಡ, ಬಳ್ಳಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

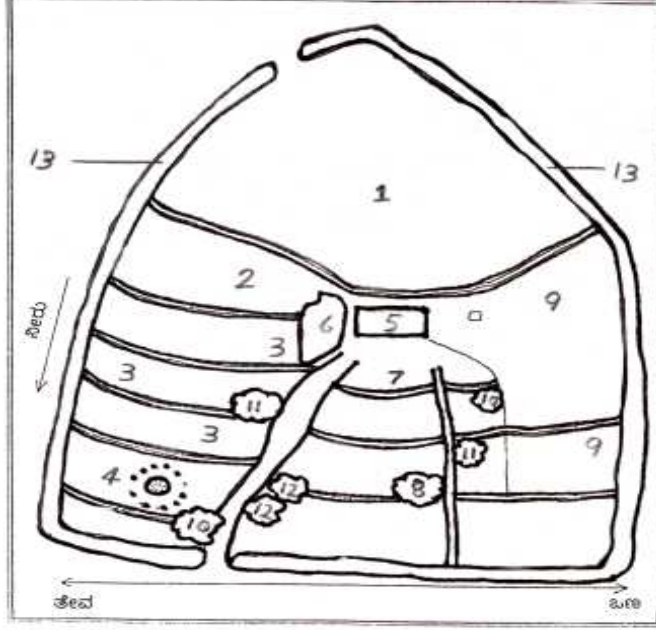
ಮೂರನೇ ಹಂತ

ನೀವು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ ಸಸ್ಯಜಾತಿಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, 'ಬೀಜ ಬ್ಯಾಂಕ್' ಆರಂಭಿಸಿ. ಅಂದರೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಚೀಲ ಇಲ್ಲವೆ ಗಾಜಿನ ಬಾಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಟ್ಟು ಸಸ್ಯಜಾತಿಯ ವಿವರ ಹಾಕಿಡಿ. ಬೀಜಗಳ ಮೊಳೆಯುವಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಅವಧಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗುರುತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

ನಾಲ್ಕನೇ ಹಂತ

ಬೀಜಗಳನ್ನು ನರ್ಸರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಸಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ಮರ, ಗಿಡಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನರ್ಸರಿಗೆ ಹಾಕುವ ಮುನ್ನ ಸರಿಯಾದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಿ. ಕೆಲವನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ, ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ನೆನೆಸಿಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಮೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವನ್ನು ಸಗಣೆ ಬಗ್ಗಡದಲ್ಲಿ ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ನೆನೆಸಿಡಬೇಕು. ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ಏಟು ಕೊಟ್ಟು ಬಿರುಕು ಬರಿಸಿ ಮೊಳಕೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಿ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಬೆಳೆಸಿ. ಪ್ರತಿಜಾತಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಡಿ.

1. ಚಹಾ 2. ಬೀಳುಭೂಮಿ 3. ತರಕಾರಿ 4. ಬಾವಿ 5. ಮನೆ
6. ಕೈತೋಟ 7. ಅಲಂಕಾರಿಕ ಸಸ್ಯಗಳು 8. ಮತಜಾತಿ 9. ಕಾಫಿ/ಬಾಳೆ
10. ಮಾವು 11. ಹಲಸು 12. ತಾಳೆ 13. ಕಾಡು/ಬೇಲಿ

ಐದನೇ ಹಂತ

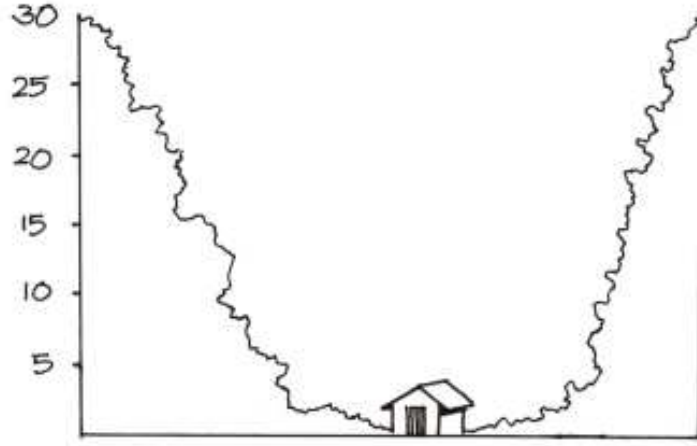
ನಿಮ್ಮ ಹೊಲದ ನಕ್ಷೆಯೊಂದನ್ನು ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ಷೀಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆದು, ಹೊಲದ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮನೆ, ಬಾವಿ, ಗದ್ದೆಬಯಲು, ಇಳಿಜಾರು, ಹಳ್ಳ, ನದಿ, ಒಣಭೂಮಿ ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತುಮಾಡಿ. ಹಾಲಿ ಇರುವ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮರೆಯದಿರಿ.

ಆರನೇ ಹಂತ

ಹೊಲದ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಸೃಷ್ಟಿಸಹೊರಟಿರುವ 'ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ' ಚಿತ್ರಣ ಬರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹುಮುಖ್ಯ. ಹೊಲದ ಯಾವ ಕಡೆ ಯಾವ ಮರ ಬರಬೇಕು, ಎಲ್ಲಿ ನೆರಳು ಇರಬೇಕು, ಎಲ್ಲಿ ವಿರಳವಾಗಿ ಗಿಡಗಳಿರಬೇಕು, ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮರಗಳಿರುವ ಜಾಗ, ಬೇಗ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುವ ಮರ ಇರಬೇಕಾದ ಜಾಗ

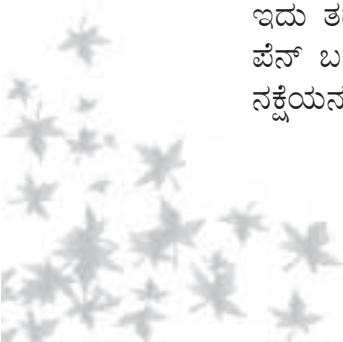
ಮೊದಲಾದವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಸಸ್ಯಜಾತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ. ಬೇಲಿಯ ಸುತ್ತ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ, ಹಳ್ಳದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿ ತಡೆವ, ನೀರಿನಲ್ಲೂ ಬೆಳೆವ, ಗದ್ದೆ ಬಯಲಿನ ಸುತ್ತ ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡುವ ಸಸ್ಯಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದರೆ ಚೆನ್ನ. ಇಂಥ ಯೋಜನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿಮಗೆ ಬೆಟ್ಟದ್ದು. ನಿಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಾಡನ್ನು ನೀವೇ ರೂಪಿಸಿ.

ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಸಾಧಾರಣ ಎತ್ತರದ ಮರ ನೆಟ್ಟು, ಹೊಲದ ಅಂಚಿಗೆ ಸರಿದಂತೆ ಎತ್ತರ ಬೆಳೆವ ಮರಗಳ ಜಾತಿ ಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ತಮ.

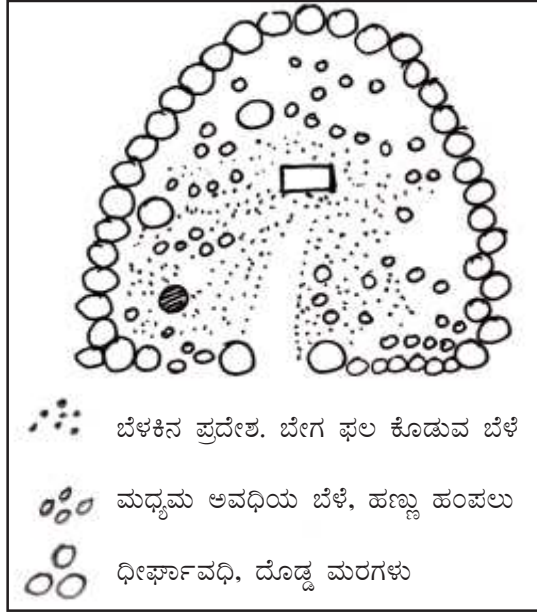
ಏಳನೇ ಹಂತ

ಯಾವ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದ ಇಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಹೊಲದ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿ. ಪ್ರತಿ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಗುರುತಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲವೆ ಅಕ್ಷರ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೆ ಗಿಡ ನೆಡುವಾಗ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಇರಲಿ. ಇದು ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ ಯೋಜನೆಯ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಘಟ್ಟ. ಬಣ್ಣದ ಪೆನ್ ಬಳಸಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅನುಕೂಲ. ಯೋಜನಾ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಂದು ಸಸ್ಯಪ್ರಭೇದ

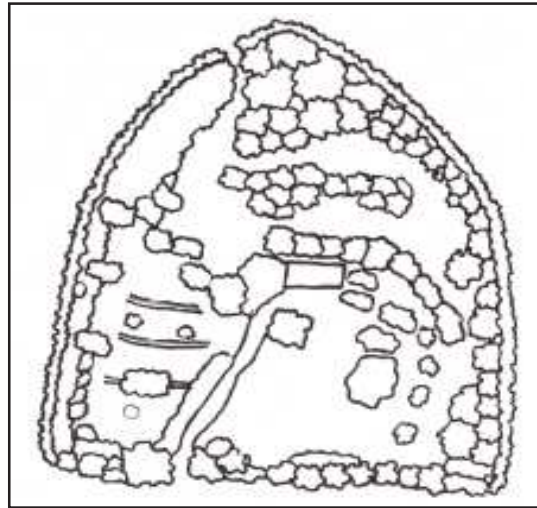

ಕಾಡಿನ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಹೇಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ನಕ್ಷೆ. ಎರಡನೆಯದು ಸಸ್ಯಜಾತಿಗಳು ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ನಕ್ಷೆ. ಈ ನಕ್ಷೆ ಮರಗಿಡ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಾಗ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಚಿತ್ರಣ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ, ನೆರಳು ಬೆಳಕು ಎಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಮಾಹಿತಿ ಕೂಡ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ತದ್ರೂಪಿ
ಕಾಡಿನ
ಮರಗಳ
ಗಾತ್ರವನ್ನು
ಸೂಚಿಸುವ
ನಕ್ಷೆ

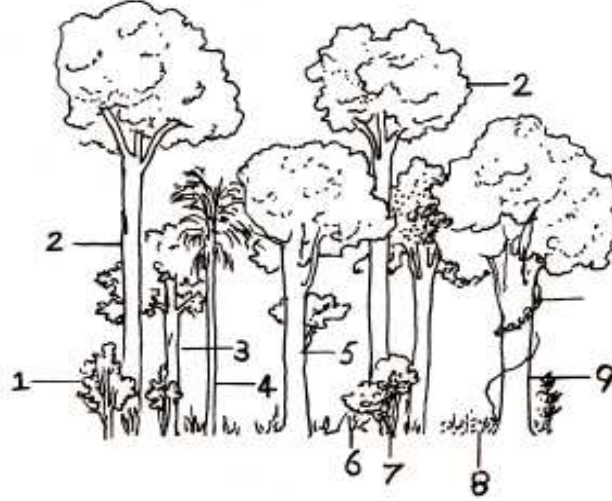
ತದ್ರೂಪಿ
ಕಾಡಿನ
ಪಕ್ಷಿನೋಟ

ಎಂಟನೇ ಹಂತ

ಗಿಡಗಳು ದೊಡ್ಡದಾದಂತೆ, ಆಯಾ ಗಿಡ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ, ಬೇರುಗಳು ನೆಲಕ್ಕಿಳುವ ಆಳ, ನೆರಳು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಮೆಣಸು, ಶುಂಠಿ, ಬಾಳೆ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಗೆಣಸು, ಕ್ಯಾರೆಟ್ ತರಕಾರಿ ಮೊದಲಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಗಿಡಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕು. ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ ಯಶಸ್ಸು ಇರುವುದು ಇಲ್ಲೇ. ಯಾವ ಗಿಡದ ಬುಡವನ್ನೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಖಾಲಿ ಬಿಡಬಾರದು. ಎರಡು ಗಿಡಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಉಪಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೆರಳು ಹೆಚ್ಚು ಇದೆ ಎನಿಸಿದರೆ, ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸವರಿ ಬೆಳಕು ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ.

ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಾಡು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮನೆಗೆ ಉರುವಲು, ಔಷಧಿ, ಆಹಾರ, ಹಣ್ಣು, ಪತ್ರ, ಮನೆಸಾಮಗ್ರಿ ಸಿಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮರಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಹಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ ಅಂತಿಮ ರೂಪ

1. ಕಾಫಿ 2. ಹೆಬ್ಬೆಲವು 3. ಹಲಸು 4. ತಾಳೆ 5. ಮಾವು 6. ಏಲಕ್ಕಿ
7. ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ 8. ಹುಲ್ಲು 9. ಮಹಾಗನಿ 10. ಫ್ಯಾಷನ್ ಪ್ಲಾಟ್

ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಹೊಸತೆನಿಸಿದರೂ, ಇದು ಹೊಸತಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನ ರೈತರು ತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದ ಮರಗಿಡಗಳ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಆಹಾರ ಬೆಳೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಇಂಥ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪದ್ಧತಿ, ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಭದ್ರತೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ನೀಡುತ್ತಿದೆ ಅಷ್ಟೇ. ಅಡಿಕೆ, ಕಾಫಿ ಬೆಲೆಗಳು ನೆಲ ಕಚ್ಚಿರುವ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ರೈತ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಭದ್ರವಾಗಿರುವ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸುವ ಮೂಲಕ ಭದ್ರವಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ 'ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು' ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದ ಹಾಗೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ರೈತರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನೀರಾವರಿ ಆಶ್ರಯದ ಒಣಭೂಮಿ ರೈತರೂ ಕೂಡ 'ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡನ್ನು' ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಸದ್ಯದ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿ, ಮರಕಡಿವಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಕಷ್ಟ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

ಅಡವಿ ಊರಿಗೆ ಕಾಡು ತೋಟ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯ 'ನಿಸರ್ಗ ಸಂಧಾನ'

ಕಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ
ಕೃಷಿ ಗೆಲ್ಲಿಸುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.
ಹಸಿರುಸೊಪ್ಪು, ಉರುವಲು, ನಾಟಾ ಎಂದು ಕೃಷಿ
ವಲಯದ ಸುತ್ತಲಿನ ಕಾಡು ಸೋಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ
ಕಾಡೂ ಉಳಿಯಬೇಕು, ಕೃಷಿಯೂ ಗೆಲ್ಲಬೇಕು
ಎಂಬ 'ನಿಸರ್ಗ ಸಂಧಾನ' ಕಾಲ. ಗೊಬ್ಬರ,
ಕೀಟನಾಶಕ ಸಿಂಪರಣೆಯಿಲ್ಲದೇ ನಿರ್ವಹಣೆ
ನೈಪುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಪರಿಸರದ ಆರೋಗ್ಯ
ಸುಧಾರಿಸುವ ದಾರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು,
ಗಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು, ಎಲೆ ಚಿಗುರು, ಸಾಂಬಾರ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ
ನಿಸರ್ಗ ಸಹಜ, ಅಪ್ಪಟ ಸಾವಯವ! ಜೇನಿನ
ಝೇಂಕಾರ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಲರವ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣುಗಳ
ಸಹಬಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕ ಕೂಡಾ ಜೀವಂತ ಮಣ್ಣಿನ
ನಡುವಿನ ಪುಟ್ಟ ಜೀವ ಸಂಕುಲ.

ಶಿವಾನಂದ ಕಳವೆ

ಕಳವೆ, ಶಿರಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕು

08384 243455 / 9448023715

ಮಲೆನಾಡಿನ ಕಣಿವೆ ಕಾಡು ಕರಗುತ್ತಿದೆ. ನದಿಯಂಚುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ಕಾಫಿ, ರಬ್ಬರ್‌ಗಳ ಸಮವಸ್ತ್ರ ಕವಾಯತು ನಡೆದಿದೆ. ಅರಣ್ಯೇಕರಣ ಸಸಿ ನೆಟ್ಟು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಡಿಯುವ ಅಕೇಸಿಯಾ, ಫೈನಸ್, ತೇಗದ ಆಡುಂಬೊಲ. ಒಂದೆಡೆ ನೆಡುತೋಪು, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಒಂದೇ ಬೆಳೆ ನಂಬಿದ ಕೃಷಿ ಮಧ್ಯೆ ಸಸ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಚಹರೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿ ಸ್ವರೂಪ ಕೊಂಚ ಬದಲಿಸಿ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆ ವೈವಿಧ್ಯದ ಜತೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಡಿನ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಸಸ್ಯ ಪೋಷಣೆಯೂ ಇದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? “ಅರೆ..! ಆಗ ತೋಟ ಕಾಡಾಗುತ್ತದೆ!” ತಟ್ಟನೆ ಉತ್ತರಿಸಬಹುದು. ಇಂತಹ ನಿಸರ್ಗ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಯಮದ ಬಳಕೆಯ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಪುಟ್ಟ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನೆರೆಯ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ತೋರಿಸಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಪಾಠವಿದೆ.

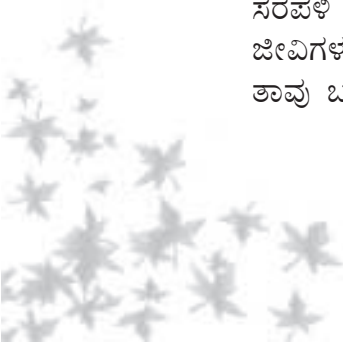
ಅನ್‌ಲಾಗ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ (Analog Forest) ಸರಳಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದು ಕಾಡು ತೋಟ! ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಶಕದೀಚೆಗೆ ರೂಪುಗೊಂಡ ಕಣಿವೆ ಕೃಷಿ ಭೂ ಬಳಕೆ ವಿನ್ಯಾಸ. ಏಕಚಾತಿ ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ ಮರೆತು ನೆಲದ ಮಾತು ಕೇಳುವ ಸ್ವರೂಪ ಅದು. ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭ, ಕೃಷಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಪಾಠದ ಉರುವು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ಯೂನಿಫಾರ್ಮ್ ತೋಟ ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯತ್ತ ಮಾತ್ರ ನೋಡಲು ಕಲಿಸಿದೆ. ನೆರೆಯ ಕಾಡು, ಸುರಿವ ಮಳೆ, ಹಾರಾಡುವ ಪಕ್ಷಿ, ಹಿಡಿಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿನ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಟ ಕುರುಡರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಬೆಳೆಯ ಸ್ನೇಹದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ರಾಸಾಯನಿಕದ ಮುಖೇನ ಸಾವಿರಾರು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರದ ಜ್ಞಾನ ಎರವಲು ಪಡೆದು ಗೆಲ್ಲುವ ದಾರಿ ಹುಡುಕಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಹಲವು ದುರಂತಗಳ ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ನೆರೆಯ ಕಾಡು ನೋಡಿ, ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಕಾಲ. ಇದು ಬೆಳೆ ವೈವಿಧ್ಯ, ಮಣ್ಣು- ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಸ್ಯ ಪೋಷಣೆ, ಅಡವಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸುಸ್ಥಿರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ರೂಪ. ಹಣ್ಣು, ಹೂವು, ಎಲೆ, ನಾಟಾ ಮುಂತಾದ ಉತ್ಪನ್ನ ನೀಡುವ ಕಾಡು ತೋಟ.

ಕೃಷಿಕ ಇಲ್ಲ ಕೂಡಾ ಪುಟ್ಟ ಜೀವಸಂಕುಲ

ನಮ್ಮ ಜಮೀನಿನ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಜಮಾನರು. ಗ್ರಾಮದ ಹಳೆಯ ಭೂದಾಖಲೆ ತೆಗೆದರೆ ಕಳೆದ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದವರ ಪಟ್ಟಿ ದೊರಕಬಹುದು. ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ದಾಖಲೆ ಓದಿದರೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಬೆಳೆ ವಿವರ ಸಿಗಬಹುದು. ಈ ಭೂಮಿಯ ಜತೆ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಯಜಮಾನರ ರೀತ್ಯಾ ನೋಡುವ ಪರಿಪಾಟ ಕೊಂಚ ಮರೆಯೋಣ. ಈಗ ನೆಲದ ಜತೆ ಒಡನಾಡಿದ ಜೀವಸಂಕುಲಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಮಾವಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕೋತಿ, ಬೇವಿನ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಕಾಗೆ, ಬೇಲಿ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಶ್ರೀಗಂಧ ಬಿತ್ತಿದ ಪಾರಿವಾಳ, ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ನೆರವಾದ ಜೇನು, ಗೆದ್ದಲು ತಿನ್ನುವ ಕಾಡುಕೋಳಿ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಜೀವ ಸರಪಳಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ! ಭೂಗತದಲ್ಲಿರುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಜೀವಿಗಳೂ ಅಷ್ಟೇ ಬಯಸದೇ ನಮ್ಮ ಏಳಿಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿವೆ, ತಾವು ಬದುಕುತ್ತಿವೆ.

ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾದ ಕೃಷಿ-ಕಾಡಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ತರುವಾಯ ತೀರ ಹದಗೆಟ್ಟಿದ್ದು ಹಳೆಯ ಕತೆ. ಸಂಕುಚಿತ ರೈತ ದೃಷ್ಟಿ ಬೆಳೆ ಲಾಭ ಮಾತ್ರ ನೋಡುತ್ತ ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಕಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡಿದೆ;

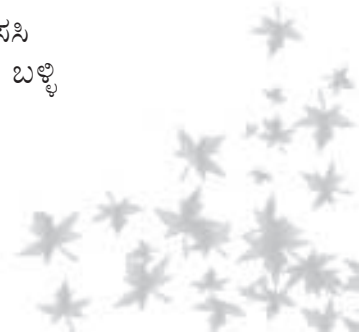
ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಕೃಷಿ ಗೆಲ್ಲಿಸುವ ಸಾಹಸ ನಡೆದಿದೆ. ಹಸಿರು ಸೊಪ್ಪು, ಉರುವಲು, ನಾಟಾ ಎಂದು ಕೃಷಿ ವಲಯದ ಸುತ್ತಲಿನ ಕಾಡು ಸೋಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ವವಿಲ್ಲ, ತೋಟಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ ಎಂದು ರೋಗಬಾಧೆಗೆ ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಸತ್ಯದರ್ಶನದಂತೆ ಕಾಡೂ ಉಳಿಯಬೇಕು, ಕೃಷಿಯೂ ಗೆಲ್ಲಬೇಕು ಎಂಬ 'ನಿಸರ್ಗ ಸಂಧಾನ' ಕಾಲ ಇದು. ಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕ ಸಿಂಪರಣೆಯಿಲ್ಲದೇ ನಿರ್ವಹಣೆ ನೈಪುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಪರಿಸರದ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಿಸುವ ದಾರಿ.

ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು, ಗಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು, ಎಲೆ ಚಿಗುರು, ಸಾಂಬಾರ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ನಿಸರ್ಗ ಸಹಜ, ಅಪ್ಪಟ ಸಾವಯವ! ಜೇನಿನ ರೈಂಕಾರ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಲರವ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣುಗಳ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕ ಕೂಡಾ ಜೀವಂತ ಮಣ್ಣಿನ ನಡುವಿನ ಪುಟ್ಟ ಜೀವ ಸಂಕುಲ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆ ಆದ್ಯತೆ

ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಬಾಳೆ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಕಾಳು ಮೆಣಸು ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆ ಪೋಷಣೆಯಿದೆ. ಇದು ಅಡವಿ ಜ್ಞಾನದ ಮುಖೇನ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಜತೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಡಿನ ಆಯ್ದು ಸಸ್ಯ ಬೆಳೆಸುವುದು ಮಾದರಿಯ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ. ಜೌಷಧ, ಸುಗಂಧ ಸಸ್ಯ, ಆರ್ಕಿಡ್, ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಶ್ರೀಗಂಧ, ತೇಗ, ಬೀಟೆ ಮುಂತಾದವನ್ನೂ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯ ಜತೆಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಬಹುದು. ಬೋಳು ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಮೂಲದಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುತ್ತ ವಿವಿಧ ಸಸ್ಯ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಸಸಿ ಸಂಸಾರ ಸೇರಿಸಿ ಹೊಸ ತೋಟಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಗಣ ಹಾಕಬಹುದು. ಬಳ್ಳಿ

ಹಬ್ಬಿಸಿ, ಗಡ್ಡೆ ನಾಟಿ ಮಾಡುತ್ತ ವಿವಿಧ ಬೆಳೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹುಡುಕಬಹುದು. ಹಳೆಯ ತೋಟಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಮಾದರಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಹುದು. ಭೂಮಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ಸ್ವರೂಪ ಗಮನಸಬೇಕು. ನೆರಳು, ಬಿಸಿಲು, ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಆಧರಿಸಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನ ಸಹಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಬೆಳೆಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಪೈಪೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೊರಗುವ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಟ್ಟು ಗೆಲ್ಲುವ ಜಾತಿ ಕೂಡಿಸುವುದು ಅನುಭವ ಕಲಿಸುವ ಪಾಠ. ಮರ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ ಎತ್ತರ, ಬೇರು ಬೆಳೆಸುವ ಸ್ವರೂಪ, ಟೊಂಗೆಗಳ ವೈಖರಿ, ಬೆಳೆ ಕಾಲಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತೋಟ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶಮೆ ಬಿದಿರು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಲು ಮರದ ಸಹಾಯ ಬೇಕು. ಇವನ್ನು ಬಯಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಮ್ಮರದ ಪಕ್ಕ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಹುಲ್ಲು, ಮೇವಿನ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ನಡೆಸಬಹುದು. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಬೆಳೆವ ಮರದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ನೆಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬುವ ಬಳ್ಳಿ, ಗಡ್ಡೆ ತರಕಾರಿಯೂ ಬೇಕು. ವಾರ್ಷಿಕ, ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಸಸ್ಯಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆ ಕೂಡಾ ಮಹತ್ವದ್ದು.

ಕಾನಕಲ್ಲು, ಮಾಡಹಾಗಲು ಕಾಡು ಗಿಡದ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆ ನೆಟ್ಟರೆ ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದರೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಸುಧಾರಿತ ತಳಿಗಳ ಕಸಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಗುಳಮಾವು ಎಂಬ ಕಾಡು ಗಿಡವಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಟರ್‌ಫುಟ್ ಕಸಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಳ್ಳದಂಚಿನ ಕಾಡು ಬದನೆಯಿಂದ ಕಸಿ ಮುಖೇನ ವರ್ಷವಿಡೀ ಫಲ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಹಲಸು, ಗೇರು, ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ಯಾವ ನೀರಾವರಿಯಿಲ್ಲದೇ ಪುನಶ್ಚೇತನ ಮಾಡಬಹುದು. ಕಸಿ ಗಿಡಗಳ ಜತೆಗೆ ಆ ಜಾತಿಯ ಒಂದಿಷ್ಟು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು. ಶಿರಸಿಯ ಮತ್ತಿಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪಿನಂತೆ ಕಾಡುಕಂಚಿ ಮರಗಳಿವೆ. ಇವು ರೈತರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಸುಂಬಿ, ಲಿಂಬು ಮುಂತಾದ ಕಸಿ ಮುಖೇನ ಆದಾಯ ಮಾರ್ಗ ರೂಪಿಸಬಹುದು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ

ರಾಜ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ದಶಕದ ಹಿಂದೆ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಕುರಿತು ಒಂದು ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿತು. ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಆಯ್ದು ೨೫ ತಾಲೂಕಿನ ೫೩ ಹಳ್ಳಿಯ ೨೩೫೦ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಮರ ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಕುರಿತು ವಿವರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿತು. ರೈತರು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಯಾವ ಜಾತಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಈಗ ಯಾವ ಜಾತಿ ಮರ ಬೆಳೆಸಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದಾರೆ? ರೈತರು ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ತೊಡಕುಗಳೇನು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರು, ಧಾರವಾಡ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲ ನಡೆದ ಈ ಅಧ್ಯಯನ ನಮ್ಮ ಹೊಲದ ಮರದ ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಸಾಕಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ, ಆಧಾಯ ದೊರಕಲು ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷ ಕಾಯಬೇಕು, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರೈತರಿಂದ ತೊಂದರೆ, ಕಳ್ಳತನದ ಭಯ, ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ, ಮುಖ್ಯ ಫೈರಿನ ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಮರ ಬೆಳೆಸುವ ಕುರಿತು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಕಾರಣಗಳು ದೊರೆತವು. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆ. ಕೃಷಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ೪ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಮರಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಸಂಗತಿ ಹೊರಬಿತ್ತು. ಬೇವು ಒಟ್ಟು ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯದ ಶೇಕಡಾ ೧೩ ಭಾಗದಲ್ಲತ್ತು. ಅದರಂತೆ ತೆಂಗು ೧೫, ಮಾವು ೧೧, ಹುಣಸೆ ೧೦, ಕರಿಜಾಲ ೪.೫, ಹಲಸಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ೪ ಶೇಕಡಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಮಾವು, ಅಡಿಕೆ, ಹಲಸು, ತೇಗ, ಗೋಡಂಬಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಮಾವು, ನೀಲಗಿರಿ, ಹೊಂಗೆ, ಆಲದ ಮರ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇವು,

ಮಾವು, ಕರಿಜಾಲಿ, ನೀಲಗಿರಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಾಲಿ, ಬಿದಿರು ಆಸಕ್ತಿ
ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಆದರೆ ರೈತರು ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ
ಮೇವು, ಗೊಬ್ಬರ ನೀಡುವ ಮರಗಳಿಗಿಂತ ವಾಣಿಜ್ಯ
ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವವಾದ ತೇಗ, ನೀಲಗಿರಿ, ಅಕೇಸಿಯಾ,
ಸರ್ವೆ, ಸಿಲ್ವರ್‌ಓಕ್‌ದಂತಹ ಮರ ಬೆಳೆಸಲು
ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಆಸಕ್ತಿ ಕೊಂಚ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.
ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಜಪಾನ್ ನೆರವಿನ ಬಯಲು
ಸೀಮೆ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ, ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ,
ವನಸಂವರ್ಧನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಜನಜಾಗೃತಿಯಿಂದ
ಹೊಲದ ಸ್ವರೂಪ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ
ಮುಖೇನ ಮರದ ಮಹತ್ವ ಅರಿವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನೀರಾವರಿ
ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ತೀರಾ ಭಿನ್ನ. ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷಿರಂಗದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ,
ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮರ ಬೆಳೆಸುವ
ಆಸಕ್ತಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಬ್ಬು, ಭತ್ತ
ಬೆಳೆಯುವ ಪೈಪೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ
ಪೋಷಿಸಿದ ಬೇವು, ಕರಿಜಾಲಿ ಮರಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಸುಲಭ, ಸುಸ್ಥಿರ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಬೆತ್ತ, ಬೈನೆ, ಸೀಗೆ, ಕಾಡು ಮೆಣಸಿನಂತಹ ಅಪರೂಪದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು
ಕಣಿವೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಪೋಷಿಸಿದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭದ ಜತೆಗೆ ಕಾಡು
ತಳಿ ಉಳಿಸುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾಗತಿಕ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದ
ನೋನಿ ಹಣ್ಣು, ಹೇತಾರೆ ಮರಗಳು ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೆಲವು
ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿವೆ. ರಾಮಪತ್ತೆ ಮರಗಳು ಯಾವ
ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇವನ್ನು ಕಡಿದು ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆ, ತೆಂಗು
ನೆಡುವಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿದೆ. ಅಮೂಲ್ಯ ಸಸ್ಯ ಭಂಡಾರದ
ನೆಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಬಹುತೇಕ ಜನರ ಪಾಲಿಗೆ ಅವು ಇಂದಿಗೂ ಕಾಡು
ಸಸ್ಯಗಳು! ಸಸ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮುಖೇನ
ಕಾಡು ತೋಟಕ್ಕೆ ಇವನ್ನು ತುಂಬಬಹುದು. ಮಿಡಿ ಮಾವಿನ

ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಗೆ ವಿಪರೀತ ಬೇಡಿಕೆಯಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ನದಿಯಂಚಿನ ಮರಗಳು ಕಡಿದು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಶಿರಸಿಯ ಮಾಳಂಜಿ ಊರಿನ ಒಂದು ಮಾವಿನ ಮರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 45 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಿಡಿಮಾವಿನಕಾಯಿ ನೀಡಿದ ಉದಾಹರಣೆಯಿದೆ! ಕೃಷಿ ಯೋಗ್ಯ ಕಾಡು ಸಂಕುಲ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದ ಮುರುಗಲು, ಉಪ್ಪಾಗೆ, ಕರಡಿಸೊಪ್ಪು, ಕನ್ನೇಕುಡಿ, ಭೂತನ ಹಕ್ಕುಕುಡಿ ಮುಂತಾದ ಕಾಡು ಸಸಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಮಸೆ ಸಸ್ಯ ಬೆಳೆಸಿ ಮಸೆಸೊಪ್ಪಿನ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ಪಾನೀಯ ಮಾಡಬಹುದು! ಅಷ್ಟೇಕೆ, ಕಾಡು ತೋಟ ಪರಿಸರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬಂಡವಾಳವೂ ಆಗಬಹುದು. 'ಅಡವಿ ಊಟ, ಅಡುಗೆ ಪಾಠ' ಹೇಳಿದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರದ ಜನರನ್ನು ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಸೆಳೆಯಬಹುದು. ಶರಾವತಿ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಶ್ರೀತಾಳೆ ಹೇರಳವಾಗಿದೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದವನ್ನು ಪೋಷಿದರೆ ಬೆಳೆದ ಮರದಲ್ಲಿ ತಾಳೆ ಹಿಟ್ಟು ಪಡೆಯಬಹುದು.

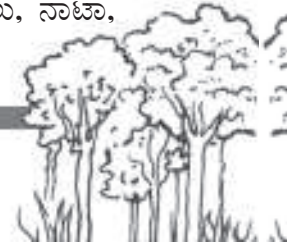

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಹಿಟ್ಟು ತಯಾರಿಸಿ
 ಗಂಜಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಈ ನೆಲದ ಅತ್ಯಂತ ದುಬಾರಿ
 ಆಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ! ಇದಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಹತ್ವವಿದೆ.
 ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನ ಬೆಟ್ಟದ ಕಾಫಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ರಾತ್ರಿ ಪುನುಗಿನ ಬೆಕ್ಕುಗಳು
 ಬರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಕಾಫಿ ಹಣ್ಣು ತಿಂದು ಬೀಜಗಳು ಅದರ ಮಲದಲ್ಲಿ
 ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಕಾಫಿ ಬೀಜ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಿದರೆ
 ವಿಶೇಷ ಸುಗಂಧ ಕಾಫಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ 'ಸಿಲ್ವೆಟ್ ಕಾಫಿ'
 ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಬೇಡಿಕೆ ಪಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹಿರಿಯ ಪತ್ರಕರ್ತ
 ನಾಗೇಶ್ ಹೆಗಡೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡು ಸಸಿ ಹಿಡಿದು ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ
 ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದು. ಕಾಡು ತೋಟ ನಗರ ವಲಸೆ ತಡೆಯ
 ಸುಸ್ಥಿರ ಬೇಲಿಯೂ ಆಗಬಹುದು!

ಭೂಮಿಗೆ ಭಾರವಾಗದ ಸಂಯಮ

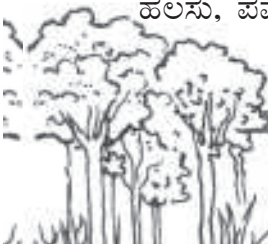
ಹೊಲದ ಬದುವಿಗೆ ಹೊಂಗೆ, ಬೇವು, ಕರಿಜಾಲಿ, ನೀಲಗಿರಿ, ತೇಗದ
 ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬಯಲುಸೀಮೆಯ
 ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಸುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೇವು, ಉರುವಲು, ನಾಟಾ,

ನೆರಳು, ಹಸಿರೆಲೆ ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾದರಿ ಮಹತ್ವ ಗಳಿಸಿದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಲಿ, ಬಿಸಿಲು, ಬಿರುಗಾಳಿ ತಡೆಯ ಸೀಮಿತ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಮರ ಬೆಳೆಸುವ ಪರಿಪಾಠವಿದೆ. ಸೊಪಿನ್ನ ಬೆಟ್ಟ, ಹಾಡಿ, ಖಾತೆಕಾನು, ಕಾನ್‌ಬಾಗೆ, ಒಳಕಂಟ, ದೇವರ ಕಾಡು ಮುಂತಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತಿತರ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸಿ ಬಳಸುವ ಪರಿಚ್ಛಾನವಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಕರೆ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ಹೊರೆ ಹಸಿರು ಸೊಪ್ಪು ಬೇಕು, ದೊಡ್ಡಿ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಪಶುಪಾಲನೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಮೇವಿನ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ತೆಂಗಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಕಾಸರಕನ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಬೇಕು. ಅಡಿಕೆ ಸಸಿ ಮಡಿಗೆ ನೆಲ್ಲಿ ಗಿಡದ ಸೊಪ್ಪು ಬೇಕು. ಭತ್ತದ ಕೃಷಿಯ ಬಿಳಿಕೊಳೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕಡಕನ ಸೊಪ್ಪು ಹೀಗೆ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಕರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಲೀಟರ್ ಮಳೆ ನೀರು ಸುರಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೇರಿಲ್ಲ. ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಡಿಕೆ ಮರಕ್ಕೆ 18 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಚಿತೆ 3-4 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ನೀರಾವರಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಿಸರ್ಗ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸುಸ್ಥಿರ ದಾರಿಯಂತೆ ತೋಟದ ನೆಲಕ್ಕೆ ತೋಟದಲ್ಲೇ ಸತ್ಪಾಂಶ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ತಂತ್ರವಿದೆ. ಅಡಿಕೆಯ ನಡುವೆ ಕೊಕ್ಕೊ ಬೆಳೆದವರು ಗಿಡದ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ತೋಟದ ಮುಚ್ಚಿಗೆಗೆ ಬಳಸುವಂತಹ ಸರಳ ಕ್ರಮಗಳು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅಡಕವಾಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ತೋಟ ಪಕ್ಕದ ಕಾಡಿಗೆ ಭಾರವಾಗದೇ ಮಣ್ಣಿನ ಜೀವಂತಿಕೆ ಪೋಷಿಸುವ ತತ್ವ ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಮಾದರಿಗಳಿವೆ; ಸ್ಥಳ ಸಂಬಂಧೀ ಯೋಜನೆ ಬೇಕು

ಮಾದರಿ ತೋಟ ಹೇಗಿರಬಹುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಮಾದರಿಗಳಿಲ್ಲ. ಹಾಗಂತ ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಇದು ತೀರ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯಲ್ಲ. ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕಾಫಿ, ರಬ್ಬರ್, ಮಾವು, ಹಲಸು, ಚಿಕ್ಕು, ಪೇರಲ ಮುಂತಾದ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಅಳವಡಿಸಬಹುದು. ಈಗ ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಸ್ಥಳ ಯೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆ ಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಧಾರವಾಡದ 'ಸುಮನ ಸಂಗಮ' ಗುಡ್ಡದ ತೋಟ. ಇಲ್ಲಿ ಡಾ. ಸಂಜೀವ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಕೃಷಿಗೆ ಏರಿದವರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಇನತೂ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಮಾವು, ಹಲಸು, ಪಪಾಯ, ನೆಲ್ಲಿ, ಪೇರಲ, ಚಿಕ್ಕು, ತೆಂಗು ಮುಂತಾದ ಸಸ್ಯ

ಬೆಳೆಸಿದವರು. ನೆಲ-ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನೆಲದ ಹುಲ್ಲಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೂ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಒಂದೇ ಬೆಳೆಯ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಧ್ಯೆ ಕೃಷಿ ಜತೆಗೂಡಿ ನಡೆದಿದೆ. ಇದು ಸುಮಾರಾಗಿ ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಅನ್‌ಲಾಗ್ ಅರಣ್ಯ ಮಾದರಿ ಸನಿಹದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮರಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಯುಎಸ್‌ಎಯಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಕೃಷಿ ದಿವಾಳಿಯಾದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿತಜ್ಞ ಕೆನ್‌ಲವ್ ರೂಪಿಸಿದಂತೆ ನಮ್ಮದೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಕರಾವಳಿ ಕೃಷಿಕರ ಕೈತೋಟಗಳನ್ನೂ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅನ್‌ಲಾಗ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ ಹೊರತೂ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಸಿ ನೆಡಬೇಕು. ಇಂತಿಷ್ಟು ಅಂತರವಿರಬೇಕು ಎಂದು ವಿವರಿಸುವ ಕೃಷಿ ಸಲಹೆಯ ಸ್ವರೂಪದ್ದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಲೆನಾಡೀಕರಣ ಮಾಡುವ ಪರಿಣಿತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ತೋಟಗರು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಮೈಸೂರಿನ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದ ಎ.ಪಿ.ಚಂದ್ರಶೇಖರ್, ಸೇಡಿಯಾಪು ಜನಾರ್ದನ ಭಟ್, ಮೂಡಿಬಿದ್ರೆಯ ಎಲ್.ಸಿ.ಸೋನ್, ರಾಮದುರ್ಗದ ನೆಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕ ಅಖಿಲ್ ಅಮೃತ ಸರದೇಶಪಾಂಡೆ ಇವರ ತೋಟ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಾದರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲೇ ಜೀವನ ಮಾದರಿ ಹೇಳಿದ ರುದ್ರಾರಾಧ್ಯರ ಕಲ್ಪನೆ ಕೂಡಾ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ತೋಟಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಸಸಿ ಬೆಳೆದ ರೀತಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆದು ಫಲ ತುಂಬಿದೆ ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಮಣ್ಣು, ಹವಾಮಾನ, ನೆರಳು, ಬೆಳಕಿಗೆ ಸಸ್ಯ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ ಗುಣ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿರಸಿಯ ಹೆಗಡೆಕಟ್ಟಾ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಹೆಗಡೆ ಅವರು ಅಡಿಕೆ ತೋಟದ ನಡುವೆ ಗಡ್ಡೆ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ತಿಪಟೂರಿನ ಎಸ್.ಲಕ್ಕಿಹಳ್ಳಿಯ ಬೈಫ್ ತೋಟ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಕೆಲಸ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಕಾನೂರು ಕೋಟೆ ಸನಹದ ಕೃಷಿಕ ಜೋಸೆಫ್ ಶೀಘ್ರ ಬೆಳೆಯುವ ಉಪ್ಪು ಚಂದ್ರಿಕೆ(ಚಂದಕಲು) ಎಂಬ ಕಾಡು ಗಿಡ ನೆಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಳು ಮೆಣಸು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸನದ ಮಾರ್‌ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗೇಟ್ ಸನಹದ ತೆಂಗಿನ ತೋಟದ ಚೆಲುವೇ

ಗೌಡರು ನೂರಾರು ಹೆಬ್ಬೇವಿನ ಮರ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 3-4 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅವು ಎರಡಡಿ ಸುತ್ತಳತೆ ಬೆಳೆದಿವೆ. ಮರ ಬೆಳೆಸಿದ ಇಂತಹ ದೇಸೀ ಜ್ಞಾನ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಸಸಿ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಮಹತ್ವದ ಮಳೆ ಕಾಡುಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನದ ಬಿಸಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಡಿಯೋ ಅಲ್ಲಿ ತುರ್ತಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಯತ್ನ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲಾಗಾಯಿನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಜಾತೀಯ ಸಸ್ಯ ತೋಟ ಬೆಳೆಸುವ ಬದಲು ಕಾಡು ತೋಟದ ಮಾದರಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ಮರ ಬೆಳೆಸುವ ನೆಲದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಯತ್ನ ಆರಂಭಿಸಬೇಕಿದೆ. ಕಣಿವೆ ಕಾಡು ಕರಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮಾತಾಡುವ ಬದಲು ಅಳಿದು ಹೋಗುವ ಸಸ್ಯ ಉಳಿಸುವ ತೊಟ್ಟಿಲಾಗಿ ತೋಟ ಕಾಣಬೇಕು. ಹಸಿರು ಪ್ರಹಾರದ ಹಳೆ ಹಾದಿ ಮರೆತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಿಸರ್ಗ ಸಂಧಾನದ ಸುಸ್ಥಿರ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡಬೇಕು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಿಸರ್ಗ ಮಾನದಂಡ

ಹಿಂದುಳಿದ ದೇಶಗಳು ನಿಸರ್ಗಮೂಲ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಡವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಒಟ್ಟೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹಾಗೂ ತಲಾ ಆಧಾಯದ ಮಾನದಂಡಗಳ ಆಧಾರದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಅಳೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಟ್ಟೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಬದಲು ಒಟ್ಟೂ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖ ಅಳತೆಗೋಲಾಗಬೇಕು. ಜೈವಿಕ ಸ್ಥಿರತೆ ಸಾಧಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಬೇಕು.

ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರು, ಭತ್ತದ ತೆನೆಯಲ್ಲಿ ಾಟಿಹಿಂಡು

‘ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಬೆಳೆಸಿರಿ, ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಿರಿ’ ಎಂದು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ರೈತರೊಬ್ಬರು ತಕ್ಷಣ ಎದ್ದು ನಿಂತರು. ‘ಹೊಲದಾಗ ಯಾವ ಗಿಡಾನೂ ಇರಬಾರ್‌ದಿ. ಅದೇ ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡಿದು ಹಾಕೇನೀ’ ಎಂದು ಹಸಿರು ಸಂಹಾರದ ಸಾಹಸ ಹೇಳಿದರು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಬನವಾಸಿಯ ಅಂಡಗಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಕಾಡು ಗಿಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು. ಹೊಲದ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಗಿಳಿಗಳು ಪಟ್ಟನೆ ಭತ್ತದ ಕದಿರನ್ನು ಹೊತ್ತು ಒಯ್ಯುತ್ತವೆ. ದಿನವಿಡೀ ಹೊಲದ ತೆನೆ ಗಿಳಿಪಾಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನೋವು. ಡಬ್ಬಿ ಬಡಿಯುವುದು, ಪಟಾಕಿ ಸಿಡಿಸುವ ತಂತ್ರಗಳು ಫಲಕಾರಿಯಾಗದೇ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಗಿಳಿಕೂಡುವ ಹೊಲದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದಿದ್ದರು! ಗದ್ದೆಯ ಬದುವಿನಲ್ಲಿ ಮರ ಗಿಡಗಳಿದ್ದರೆ ಹಸುರು ಸೊಪ್ಪು, ಮೇವು, ಕೃಷಿ ಸಲಕರಣೆ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದರೂ ಕದಿರು ಗಿಳಿಗಳ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತವರು ಮರದ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪಾಪ! ಕಾಡಿನ ಈ ಪುಟ್ಟ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಅದೇನು ಮಹಾ ಹಾನಿ ಮಾಡಬಹುದು? ಎಂದು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ದಿನವಿಡೀ ಪಕ್ಷಿ ಸೇನೆಗೆ ಕಾಳು ಕದಿಯುವ ಕೆಲಸ. ಗಿಳಿ ಸ್ವರ ಕೇಳಿದರೆ ತಮ್ಮ ಹೊಲದ ಬೆಳೆ ನೆನಪಾಗಿ ಬೆಚ್ಚುವ ಪ್ರಸಂಗ! ಬೆವರಿನ ಬೆಳೆ

ಕಳಕೊಂಡಾಗ ಏಳುವ ಸಹಜ ನೋವು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಡನ್ನು ಮೇವು, ಉರವಲು, ಅತಿಕ್ರಮಣ, ಬೆಂಕಿ ಎಂದು ಬೋಳು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ವರ್ಷವಿಡೀ ಹಣ್ಣು ನೀಡುವ ವೃಕ್ಷಗಳು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಬದುಕಿನ ಅನಿವಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಭತ್ತದ ಕಾಳು ತಿನುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಿಸರ್ಗ ಸತ್ಯ ಗುರುತಿಸಿದೇ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಆವು ಪುಟ್ಟ ಗಿಳಿಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೋಶಿಗಳ ಉಪಟಳ. ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಚಿಕ್ಕಿ, ಮಾವು, ಹಲಸಿನ ಫಲಗಳು ಕೋಶಿ ಪಾಲು. ತೋಟದ ಪಕ್ಕದ ಮಾವಿನ ಮರದಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ಕೋಶಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಮಹಾಮರದ ತುದಿಯೇರಿದ ಅವನ್ನು ಓಡಿಸುವುದು ಬಲು ಕಷ್ಟ. ನಾವು ತೋಟದಿಂದ ಈಚೆ ಮರಳಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬೆಳೆ ತಿನ್ನುತ್ತವೆಂದು ಕೃಷಿಕರೊಬ್ಬರು ಮರ ಕಡಿಸುವ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಬಿಸಿಲು ತಡೆಯಾಗಿದ್ದ ಮಹಾಮರದ ಹಸಿರು ಗೋಡೆ ಕಳಚಿ ಬಿತ್ತು. ಅಡಿಕೆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ಬಿಸಿಲು ಮಹಾವೈರಿ. ಕ್ರಮೇಣ ಅದು ಮರದ ಒಂದು ಪಾರ್ಶ್ವ ಸುಡುತ್ತದೆ. ಯಕಷ್ಟಿತ್ ಕೋಶಿ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆಂದು ನೂರಾರು ವರ್ಷದ ಮರ ಕಡಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟ ಒಣಗಿ, ನೂರಾರು ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳು ಫಲರಹಿತವಾದವು!

ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಸರಹದ್ದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ ಬಳಿಕ ವನ್ಯ ಸಂಕುಲ ಸ್ಥಿತಿ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ವಾಸಸ್ಥಾನ ನಾಶ, ಆಹಾರ ಕೊರತೆ ಎದ್ದಿದೆ. ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಯೇ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಾಯಂ ಆಹಾರ ಎನ್ನುವಂತೆ ಬೆಳೆ ನಾಶದ ಪರಿಣಾಮ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಆನೆದಾಳಿ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ನರಿ, ಜಿಂಕೆ, ಮೊಲಗಳು ಬರುವುದು ಮಾಮೂಲಿಯಾಗಿದೆ. ಕಬ್ಬಿನ ಹೊಲದ ಸುತ್ತ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಕೃಷಿಕರೊಬ್ಬರು ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ತಂತಿ ಮೈಗೆ ತಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಒಳನುಸುಳುವ ಕೋಶಿಗಳು ಕಬ್ಬು ಮುರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಎರಡು ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿಗಳ ನಡುವೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಕಬ್ಬನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಎಸೆಯುತ್ತಿದ್ದವು! ವಿದ್ಯುತ್ ಶಾಕ್ ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆಂಬ ಜ್ಞಾನ ಈಗ ಆನೆ, ಕೋಶಿಗಳಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಕೃಷಿಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಪ್ರೈಮೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಈಗೀಗ ವಿಷಪ್ರಾಶನ ನಡೆದಿದೆ. ನವಿಲು ಸಾವಿನ

ವರದಿಗಳಿವೆ. ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1918-20ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಂಬೈ ಕಾಯ್ದೆ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಹಂದಿಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಹಾನಿ ಬಗೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಹಂದಿಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಐದು ಪುಟಗಳ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಆಗ ಸರಕಾರ ನೀಡಿತ್ತು. ಕಾಡಿನ ಹುಲಿ, ಚಿರತೆಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿದ ಕಾರಣ ಹಂದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆಯೆಂದು ಆಗ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕೃಷಿ ಬೆಳೆ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿ ಕೊಲ್ಲಲು ಪರವಾನಗಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಈಗ ವನ್ಯಸಂಕುಲ ಆಪತ್ತಿನಲ್ಲಿದೆ, ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾನೂನು ಬಿಗಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಏರಿದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಪರಿಣಾಮ ಕಾಡು ಕರಗಿದೆ. ಜೀವ ಸಂಕುಲ ಆಪತ್ತಿನಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹೊಲದ ಫಲ ಹಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪಾಲಾದರೆ ಅವುಗಳ ಜೀವ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸವು ಸುಗ್ಗಿಯ ಮುಂಚೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ವನ್ಯಜೀವಿಗಳಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಅನೇಕರು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಗಿಳಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭತ್ತದ ತೆನೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಂದಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಳೆದ ಕಬ್ಬು ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಕೋತಿಗಳ ನಾಶವಾದರೆ ಬಾಳೆ ಕೃಷಿ ಅನುಕೂಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗಮನಿಸಿ ನೋಡಿ, ಈ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನವೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಅಹಾರವಲ್ಲ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿನ ಅವರ ಆಹಾರವನ್ನು ನಾವು ಕಬಳಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅವು ನಮ್ಮ ಬೆಳೆಗೆ ಬಂದಿವೆ!

ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗೆ ಎಲೆಮರೆಯ ಸೇವಕರು

ಕಾಡು ಬೀಜಗಳಿಗೆ ದೂರ ಕಣಿವೆ ಪಯಣಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿಲ್ಲ, ಇವಕ್ಕೆ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಅಗ್ಗದ ವಾಹನ. ಯಾವುದೋ ಮೂಲೆಯ ಮರದ ಹಣ್ಣು ತಿಂದ ಪಾರಿವಾಳ, ಕಾಗೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಗಿಳಿ, ಮುಂಗಟ್ಟೆ, ಕುಟ್ರಹಕ್ಕಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ 30-40 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಆಚೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಕ್ಕೆ ಹಾಕುವಾಗ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಹೊಸ ನೆಲೆ. ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಪಡೆದ ಅವು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು ಮರವಾಗುತ್ತವೆ. ಒಂದೊಂದು ಬೀಜಗಳೂ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತ ಕಾಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾನಿಕಾರಕ ಕೀಟ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕೊಡುಗೆ ದೊಡ್ಡದು. ಮೈನಾ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಮರಿಗಳ ಪಾಲನೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ 200-800 ಕೀಟ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ! ಕೊಲರ್ಯಾಡೋ ಎಂಬ ಒಂದು ಜೊತೆ ದುಂಬಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆರು ಕೋಟಿ ಮರಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಂಕುಲದ 13 ತಲೆಮಾರು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದಾದ ಮಿಡತೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಇಂದು ಇಡೀ ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 85ರಷ್ಟು ಕೀಟ ಭಕ್ಷಕಗಳಾಗಿ ಕೀಟ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿವೆ. ಕಾಡುಕೋಳಿ ಗೆದ್ದಲು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನೋಣ ಹಿಡುಕ, ಬುಶ್‌ಚಾಟ್, ಚಂದ್ರ ಮುಕುಟ, ಕಾಜಾಣ, ಕಳಿಂಗ, ಮರಕುಟಿಗ ಹೀಗೆ ನಿತ್ಯ ನಾವು ನೋಡುವ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಕೀಟ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿವೆ. ಒಂದು ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ ದಿನಕ್ಕೆ 220-260 ಬಾರಿ ತನ್ನ ಗೂಡಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹಾರುತ್ತದೆ, ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ ತನ್ನ ಮರಿಗೆಂದು ತರುವ ಆಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಬಳಿ ಹುಳುಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ! ನಮಗಿಂತ 20 ಪಟ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಸರವನ್ನು ಓಡುವ ಶಕ್ತಿ ಪುಟ್ಟ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹೊಲದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೀಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಿ ತಮ್ಮ ಆಹಾರ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆ ನಮಗೆ ಉಳಿಸುತ್ತವೆ.

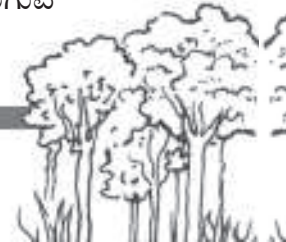
ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮಲ ಒಳ್ಳೆಯ ಗೊಬ್ಬರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯೂರಿಯಾ, ರಂಜಕ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿವೆ. ಮೀನು ತಿನ್ನುವ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ, ಬೆಳ್ಳೆಕ್ಕಿ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಹೆಜ್ಜಾರ್ಲೆಗಳ ಹಿಕ್ಕೆಯಂತೂ ಅಧಿಕ ಫಲವತ್ತಾದ ಗೊಬ್ಬರ.

ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇಲಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಒಂದು ಜೊತೆ ಇಲಿಗಳು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 880 ಇಲಿಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲ ತಾಕತ್ತು ಪಡೆದಿವೆ. ಇವನ್ನು ಗೂಬೆ, ಕೇರೆ ಹಾವು, ಬೆಕ್ಕು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹಂದಿ ಬಂದರೆ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆ ಈ ವರ್ಷ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದರ್ಥ. ಆನೆ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಗಣಪತಿಯೇ ಬಂದಂತೆ ಎಂದು ಗೌಳಿ ವನವಾಸಿಗರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಆನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ ಮೂಡಿದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಸುವ ಪದ್ಧತಿಗಳಿವೆ. ಪರಂಪರೆಯ ಪುಟ ತೆಗೆದರೆ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಯ ಮಧ್ಯೆ ವನ್ಯ ಸಂಕುಲವನ್ನು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ಪೂಜನೀಯವಾಗಿ ಕಂಡ ಚಿತ್ರಗಳಿವೆ. ಭತ್ತದ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಗೂಟ ನೆಟ್ಟರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಗೂಬೆ ಕೂಡುತ್ತದೆಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿದೆ. ಇಲಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಇದು ಸಹಾಯಕ. ಕೇರೆ ಹಾವುಗಳು ಇಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತ. ಗದ್ದೆ ಬಯಲಿಗೆ ಈ ಹಾವು ಹಿಡಿಯಲು ಬಂದವರನ್ನು ಓಡಿಸಿದ ಹಳೆಯ ನೆನಪುಗಳಿವೆ. ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣವಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಗುಬ್ಬಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾದ ಬಳಿಕವೇ ಶೇಂಗಾ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕಂಬಳಿ ಹುಳುಗಳ ಬಾಧೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹೊಲಕ್ಕೆ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆಂದರೆ ಕಾಡು ಖಾಲಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಮುನ್ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನಾವು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಅವುಗಳಿಂದಾಗುವ

ಉಪಕಾರವನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಕ್ತಾರರನ್ನು ಖಳನಾಯಕರಂತೆ ನೋಡುವುದು ಬಿಟ್ಟು, ಇವುಗಳ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಕಾಡು-ಕೃಷಿ ಕಲಿಯಬಹುದು. ಭೂಮಿಯ ಈ ಬಂಧುಗಳಿಗೆಂದು ಕೃಷಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಒಂದಿಷ್ಟಾದರೂ ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ರೈತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪತ್ರ

ಬಟಾಬಯಲಿನ ಬಣ್ಣದ ಸ್ವರ್ಗದಂತೆ ಮುಂಡಗೋಡದ ಟಿಬೇಟಿಯನ್ ಕಾಲೋನಿಯ ಭವ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಂದಿರದ ಗ್ರೈನೇಟ್ ಹಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದರೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶವಯಾತ್ರೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟಡದ ಗೋಡೆ, ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇತು ಬಿದ್ದ ಗೂಡುಗಳಿಂದ ಆಗಾಗ ದುಂಬಿ ಕೆಳಕ್ಕುದುರುತ್ತವೆ. ಕಸಗುಡಿಸಿ ಪೊರಕೆ ಇಡುವುದರೊಳಗೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಜೇನು ಸಾವಿನ ಸಾಲು. ನೆಲಚಕ್ರದಂತೆ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಕಣ್ಣೆದುರು ಅಸುನೀಗುವ ಮುಂಚೆ ಇವು ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗೆ ನೀಡಿದ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ನೆರವಿನ ಲೆಕ್ಕ ನೆನಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಪ್ರತಿವರ್ಷ 40-50 ಜೇನು ಗೂಡುಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಟಿಬೇಟ್ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಕಾಲೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಲಾಮಾಗಳ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ನೀಡುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರ ಓಂಕಾರದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಧ್ವನಿಯಂತೆ ಕೇಳುತ್ತದೆ. ಬಯಲು ಹೊಲಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಎದ್ದ ಭವ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳೆಂದರೆ ಈ ಕೃಷ್ಣ ಕುವರಿಯರಿಗೆ ಯಾಕೋ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು. ಗಗನಚುಂಬಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಚಾವಣಿ ಏರಿ ಸುತ್ತಲಿನ ಹೊಲಗಳತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಬೇಕು. ಅರಶಿನಗೇರಿ, ಕೊಪ್ಪ, ಇಂದೂರು, ಉಗ್ಗನಕೇರಿ, ಬಸಾಪುರ, ಎರಬೈಲು ಮುಂತಾದ ಊರಿನ ಭೂಮಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಮಳೆ ಆಶ್ರಿತವಾಗಿ ಗೋವಿನ ಜೋಳ, ಜೋಳ, ಭತ್ತ, ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಮನೆಗಳ ಪಕ್ಕ ತೆಂಗಿನಮರ, ಕೆರೆಯಂಚಿನ ತಂಪಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ, ಕಳೆಗಿಡ, ಹುಲ್ಲು ಹೂವುಗಳು ಮಕರಂದ, ಪರಾಗ ಹಿಡಿದು ಈ ಜೇನಿನ ಸಖ್ಯೆ ಬೇಡುತ್ತವೆ. ಮೀಸೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸನೆ ಗ್ರಹಿಸುವ ಐದು ಸಹಸ್ರಗ್ರಂಥಿಗಳು, ಸಂಯುಕ್ತ ನೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಹತ್ತು ಸಹಸ್ರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಸೂರ ವಿನ್ಯಾಸದ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯ ಜೇನು ದುಂಬಿಯ

ಪರಿಶ್ರಮ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಇವು ಸುಲಭಕ್ಕೆ ಹೂವು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ 10-20 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಸುತ್ತಳತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತವೆ. ಹೊಲದ ಹೂವು ಜೇನಿನ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಫಲ ಭಾಗ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯ ಪ್ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ವೈಟ್ ಡೈಮಂಡ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಕಾಡಿನ ದಟ್ಟಣೆ, ವೈವಿಧ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಈ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಹೂವುಗಳ ಪರಾಗ, ಪುಷ್ಪರಸದ ಭರ್ಜರಿ ಅಂಗಡಿಗೆ ಜೇನು ದೊಡ್ಡ ಗಿರಾಕಿ. ಹತ್ತಿಯ ಹತ್ತೆಂಟು ಕುತ್ತು ಬಿಡಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆ ಬಚಾವು. ಜಿಗಿನೋಣ, ಕಾಯಿಕೊರಕ, ಮುರುಟು ರೋಗ ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಹಂತವೂ ರೋಗ ರಂಗಸ್ಥಳ. ಬೆಳೆ ಗೆಲ್ಲಲು ಇಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಸ್ನಾನದ ಹಾಗೇ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಸಿಂಚನ. ಎಕರೆಗೆ 20-25 ಸಾವಿರ ಆದಾಯದ ಕನಸು ಕಂಡವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಅಸ್ತ್ರ. ಅವಾಂಟ್, ಎಡ್‌ಮಿಟ್, ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್, ಸೂಪರ್ ಕಿಲ್ಲರ್, ಮೊನೊಸಿಲ್, ಎಂಡೋಸಿಲ್, ಪಿನಾಲ್‌ಪಾಸ್‌ಗಳೆಂಬ ಬಜಾರಿನ ಹೊಸ ಹೊಸ ಭರವಸೆ ನಂಬಿದ ರಕ್ಷಿಸ ನೃತ್ಯ. ಹೊಲಗಳ ತುಂಬ ಕೀಟನಾಶಕ ಕೋಟೆ. ಹೊಲದ ಅಂಚಿನ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪಯಣಿಸಿದರೂ ರಾಸಾಯನಿಕದ ಘಾಟು. ಶತ್ರು ಹುಟ್ಟಡಗಿಸುವ ಅಸ್ತ್ರ ಮಿತ್ರ ಕೀಟಗಳ ಬದುಕು ದುಸ್ತರಗೊಳಿಸಿದೆ. ಜೇನಿನ ಸಾವು ಇಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಸಾಕ್ಷ್ಯ. ಇಲ್ಲಿನ ಹೊಲದಂಚಿನ ಬೂರಗದ ಮರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರು ಜೇನು ಗೂಡು ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜೇನು ತೆಗೆಯುವ ಕಾಯಕ ಯಾರೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಆರು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಮರದ ಜೇನು ತೆಗೆದು ರುಚಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಸಹ್ಯ ವಾಸನೆ! ಇಲ್ಲಿನ ಜೇನು ತುಪ್ಪ ತಿನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಹೀಗಾಗಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಜೇನು ಬಲ್ಲವರು ಬೆರಗಿನಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇಂದು ಕಾಡುಜೀನು ದಿವಾಳಿ, ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ಪಾಳಿ!

ಪುಟ್ಟ ಜೀನಿಗೆ ಪರಾಗ, ಪುಷ್ಪರಸ ಒದಗಿಸುವ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬೆಳೆಗಳು ನಮ್ಮ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿವೆ. ತೆಂಗು, ಉದ್ದು, ನೆಲಗಡಲೆ, ಕಬ್ಬು, ಭತ್ತ, ಹುರಳಿ, ಅವರೆ, ಹೆಸರು, ಅಲಸಂದೆ, ರಾಗಿ ಹೂವರಳಿಸಿ ಪರಾಗ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅಡಿಕೆ, ಮಾವು, ಹುಣಸೆ, ಎಳ್ಳು, ಬೆಂಡೆ, ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಗೋಡಂಬಿ, ಸಪೋಟ, ಸೀಬೆ, ಹತ್ತಿ ಪರಾಗದ ಜತೆಗೆ ಪುಷ್ಪರಸವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಜೀನಿಗೂ ಲಾಭ, ಪರಾಗಸ್ಪೃಶದಿಂದ ಇಳುವರಿಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ವಿಪರೀತ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಪುಟ್ಟ ಜೀನಿನ ಬದುಕು ಅಪಾಯದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಕೃಷಿ ವಲಯದ ಸುತ್ತ ಕಾಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಜೀನು ಉಳಿಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿನ ನಂದಿ, ನೇರಳೆ, ಬೈನೆ, ಅಂಟುವಾಳ, ಹೊಂಗೆ, ಮತ್ತಿ, ಹೊನ್ನೆ, ಸಾಗಡೆ, ಸೀಗೆಬಳ್ಳಿ, ತೆಂಗಾರೆ ಬಳ್ಳಿ, ಕುಂಟುನೇರಳೆ, ದೂಪ, ತಾರೆ, ಬೀಟೆ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳು ಇವನ್ನು ಸಲಹುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಕಾಡು ಮರಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಇಂದು ನೆಡುತೋಪು ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಬೆಳೆ, ಕಾಡಿನಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಸಸ್ಯದ ನೆಲೆಯಾದರೆ ಕೃಷಿ ನೆರವಿಗೆ ನಿಲ್ಲುವ ಇಂತಹ ಕೀಟಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಸಹಜ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ನೆಲ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕು.

ಮಲೆನಾಡಿನ ಜೊಯಿಡಾ, ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಶಿರಸಿ, ಸಿದ್ದಾಪುರ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆನು ಮರಗಳಿವೆ. ಇವನ್ನು ಸತ್ನಾಲ್ ಮರ, ಪಡೆಮರ, ಜರ್ಬಂಧಿ ಮರ, ಎರ್ನಾಲ್ ಮರಗಳೆಂದು ಸ್ಥಳೀಯರು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ದೈತ್ಯಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಗಗನಚುಂಬಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ 'ಟೆಟ್ರಾಮೆಲಸ್ ನ್ಯೂಡಿಪ್ಪೇರಾ' ವೃಕ್ಷವನ್ನು ಜೀನುಮರವೆನ್ನುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಈ ಮರಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜೀನುಗೂಡು ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಕಾಡಿನ ಇನ್ನುಳಿದ ಮರಗಳಿಗಿಂತ ಅತಿ ಎತ್ತರವಾಗಿರುವ ಇದು ಜೀನಿನ ಅಕ್ಕರೆಯ ವಾಚ್‌ಟವರ್! ಹಿಂದೆ ಕಾಡು, ನದಿದಂಡೆ,

ದೇವರ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಮರಗಳು ಈಗ ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ. ಒಂದಾದ ನಂತರ ಒಂದರಂತೆ ಹೂವರಳಿಸುವ ಸಸ್ಯ ಸಂಕುಲಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. ಸಿದ್ದಾಪುರ ಕಾನಸೂರಿನ ಕರಮನೆ, ಯಲ್ಲಾಪುರದ ಹೆಮ್ಮಾಡಿ, ಶಿರಸಿಯ ಮುಷ್ಕಿಯ ದೊಣ್ಣೆಕಾನು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಒಂದೊಂದು ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ತಲಾ 300-500 ಹೆಜ್ಜೇನು ಗೂಡುಗಳಿದ್ದ ದಾಖಲೆಯಿದೆ! ಕಳೆದ 2002ರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳ 45 ಹೆಜ್ಜೇನು ಮರಗಳ ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಯಲು ಖುದ್ದು ಓಡಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಡು ಬದಲಾಗಿದೆ, ಜೇನು ಬರುವ ಪ್ರಮಾಣವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜನ ಮಾತಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ವರ್ತಮಾನಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಜೇನು ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಲು, ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಕಾಳಿ ಕಣಿವೆ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಬೇಡ್ಡಿ ಕೊಳ್ಳದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿನ ಜೇನುಮರಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಕುತೂಹಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 6-8 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಒಂದು ಪಡೆಮರಗಳಿವೆ! ಇವು ಸುತ್ತಲಿನ ಕಾಡಿನ ಕತೆ ಹೇಳುವ ಹಸಿರು ಶಾಸನದಂತಿವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಕಾಡಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ರೈತರೂ ಬದಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಣದ ಬೆಲೆಯ ಹಿಂದೆ ಸಾಗುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಲ ಬೆಳೆ ಆಯ್ಕೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಬಣ್ಣ, ಸುವಾಸನೆಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬೆರಗು ಚೆಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದ ಸೆಳೆಯುವ ಹೂ ಮುಖದಲ್ಲೂ ರಾಸಾಯನಿಕದ ಕೋಟೆ ಎದ್ದಿದೆ. ಪರಿಣಾಮ ಮಧುರ ಜೇನಿಗೆ ಮೃತ್ಯುಪಾಶ ಒದಗಿದೆ!

ಪುಟ್ಟ ಕೀಟಗಳು ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ನೀಡುವ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಹಾಯ ನಮಗಿನ್ನೂ ಅರ್ಥವಾದಂತಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ಖಾದ್ಯ ತೈಲವಾದ ಪಾಮ್ ಆಯಿಲ್ ಹಿಂದೆ ವಿವಿಲ್ (Elaeidotis Kamerunicus Fst) ಎಂಬ ದುಂಬಿಯ ನೆರವಿದೆ. ಎಣ್ಣೆ ತಾಳೆ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕಾಡು ಮರ. ಇಲ್ಲಿನ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು ಫಲದಿಂದ ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹತ್ವ ಗಮನಿಸಿದ ಮಲೇಶಿಯಾದ ಜನ ಆಫ್ರಿಕಾ ಕಾಡಿನ ಸಸ್ಯ ಪಡೆದು 1979ರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಮರ ಬೆಳೆದು ಹೂ ಗೊನೆಗಳು ಬಂದವು. ಆದರೆ ಇಳುವರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪರಿಣಾಮದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ

ಪುನಃ ಆಫ್ರಿಕಾ ಕಾಡಿನ ತಾಳೆ ಮರ ಏರಿದರು. ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಕ್ರಿಯೆ ಗಮನಿಸಿದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ವಿವಿಲ್ ದುಂಬಿ ನೆರವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. 1981ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ವಿವಿಲ್ ದುಂಬಿಯನ್ನು ಮಲೇಶಿಯಾಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಇಂದು ವಿಶ್ವದ ಪ್ರತಿಶತ 58ರಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಖಾದ್ಯತೈಲವನ್ನು ಮಲೇಶಿಯಾ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 78 ಭಾಗ ಭಾರತ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅಡುಗೆಯ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇಕೆ, ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾಳೆ ಕೃಷಿ ಆರಂಭವಾಗಾಗ ಇಳುವರಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಗೋಚರಿಸಿತು. ದೂರದ ಆಫ್ರಿಕಾದ ವಿವಿಲ್ ತಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಶೇಕಡಾ 20-30ರಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ 1840ರಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಐವಾ ಹಾಗೂ ಮಿಸೌರಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಅಮೆರಿಕ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸತತ 12 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಅಲ್ಲಿನ ಜೇನು ಮರಗಳ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ವ್ಯಾಜ್ಯ ನಡೆದಿದೆ. ಇದು 'ಹನಿ ವಾರ್' ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಟೆಬೆಟಿಯನ್ ಕಾಲೋನಿಯ ಜೇನಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಜೇನಿನ ವಿರುದ್ಧ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಕದನ ನಡೆದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. 'ನಮ್ಮ ಸಾವಿನ ಬಳಿಕ ವೆನಿಲ್ಲಾ ಹೂವಿನಂತೆ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಯ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತೀರಾ?' ಹೆಚ್ಚೇನಿನ ಹೆಣದ ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ ಮರಣ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೈನಡುಗಿಸುವ ಸಾಲುಗಳಿವೆ. ರೈತ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ನಿತ್ಯ ಗಮನಿಸಿದವರಿಗೆ ಪುಟ್ಟ ಕೀಟದ ಸಾವು ತೀರಾ ತೀರಾ ಚಿಕ್ಕದ್ದು! ಆದರೆ ಪರಿಸರ ಪೊಲೀಸರ ಪಂಚನಾಮೆ ನಡೆದರೆ ರೈತ ಸಾವಿಗೂ, ಹೆಚ್ಚೇನಿನ ಜೀವಯಾನಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸುಳಿವು ಸಿಗಬಹುದು.

ಮರ ಬೆಳೆಸಲು ಮರಾಠಿ ಪಾಠ

ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಡಿನಾಡಿನ ಮರಾಠಿ ರೈತ ಅನುಭವಗಳು ಕನ್ನಡ ನೆಲಕ್ಕೆ ತುರ್ತಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಗತಿಗಳು ತುಂಬಾ ಇವೆ. ನಮಗೀಗ ಮರಾಠಿ ಎಂದರೆ ಪಕ್ಕನೆ ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ಹೋರಾಟ ಮಾತ್ರ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ! ಇಲ್ಲಿ

ಸಣ್ಣ ಕೃಷಿಕರ ಅಭ್ಯುದಯದ ದೊಡ್ಡ ಪಾಠಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಲಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಮರ ಬೆಳೆಸಿ ಭೂಮಿ ಉಳಿಸುವ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ಆಜರಾ, ಕೋವಾಡ್, ಗಡೀಂಗ್ಲಜ್, ನೇಸರಿ ಪ್ರದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನನ್ಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯಿದೆ. ಅಡವಿಯ ತವರಾದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಗುಡ್ಡಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಹಜ ಕಾಡಿರುವ ನೆಲೆ, ಈಗ ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ರಾಗಿ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಹೊಲದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಒಂದು ವೈಮಾನಿಕ ಚಿತ್ರ ಪಡೆದರೆ ಈಗ ಇದೊಂದು ಕಾಡು ಎಂದು ತಕ್ಷಣ ಹೇಳಬಹುದು. ಕೃಷಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 50-60 ಗಿಡ ಮರಗಳ ಸಮೃದ್ಧಿ. ಬದುವಿನ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಹಸುರು ಸಾಲು. ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೂ ಹಬ್ಬಿದ ಮರ ಬೆಳೆ. ಹೊಲದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಬೆಳೆಗಳು ಮರ ಉಳಿಸಿ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಸಾರುತ್ತವೆ.

ನಂದಿ, ಹುನಾಲು, ಮತ್ತಿ, ಇಪ್ಪೆ, ಬೂರಲು, ಬಿದಿರು, ಶಮೆ ಬಿದಿರು, ನೀಲಗಿರಿ, ಗೇರು, ಅತ್ತಿ, ಬಿಳಿಮತ್ತಿ ಮರಗಳು ವಿಶೇಷ. ಹೆಮ್ಮರಗಳಿಲ್ಲ, ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ ಎಂದರೆ 30-40 ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದ ಮರಗಳು ಹೆಚ್ಚು. ಇವುಗಳ ಸೊಪ್ಪು, ಟೊಂಗೆಗಳು ಗೊಬ್ಬರ, ಉರುವಲಿಗಾಗಿ ಬಳಕೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹುಲ್ಲು ಧಾರಾಳ. ಕೃಷಿ ಮೇವು ಜತೆಗಿರುವದರಿಂದ ಎಮ್ಮೆ ಸಾಕಣೆ ಉಪ ವೃತ್ತಿ. ಮೇವಿನ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡುವುದು, ಮರಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಪ್ರತಿ ಹೊಲವೂ ಕೃಷಿ ಪಾಠ ಶಾಲೆ. 4-5 ಎಕರೆ ಹಿಡುವಳಿಯವರೇ ಅಧಿಕ. ಇರುವ ನೆಲದ ಸತ್ತ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಇಳಿಜಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಬದು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಮರ ಉಳಿಸುವ ಉಪಾಯ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಕಲಿಸಿದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ 1900-2300 ಮಿಲಿ ಮೀಟರ್ ಮಳೆ ಸುರಿಯುವ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಸವಕಳಿ ಸಹಜ. ನೇಗಿಲು ಉಳುಮೆಗೆ ತೊಂದರೆಯೆಂದು ಹೊಲದ ನಡುವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು, ಬದುವಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಗೇ ಉಳಿಸುವ ಪರಿಪಾಠ. ಏರಿದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಈಗ ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿನ ಹೆಮ್ಮರಗಳನ್ನು ನುಂಗಿದ್ದವು. ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ಭೂಮಿ

ಕೃಷಿಗೆ ನೀಡುವಾಗ ಸರಕಾರ
ಮರ ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತು ಎಂದು
ಕಡಿದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿತು!
ಈಗ ಕೃಷಿಕರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಿಂದ
ಎದ್ದ ಹೊಸ ಗಿಡಗಳಿವು. ಇಲ್ಲಿ
ಬಹುತೇಕ ಕೃಷಿಕರು ಚಿಕ್ಕ
ಹಿಡುವಳಿದಾರರು.
ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಿಂತ ಎತ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ
ಜಾಸ್ತಿ. ಕೃಷಿ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ
ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಗಿಡ ಗೆಳೆತನ.
ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ
ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಿಂತ ಕಾಡು
ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಆದ್ಯತೆಯೇ
ಎಂಬಷ್ಟು ಅನುಮಾನ.

ಹೊಲದಿಂದ ಹಳ್ಳಿ ಒಂದೆರಡು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರ. ಆದರೂ
ನಿತ್ಯ ನೆಲದ ಸೆಳೆತ ಜಾಸ್ತಿ. ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಕೃಷಿಯ ಇಲ್ಲಿ
ಮಳೆಗಾಲದ ಬೆಳೆ ತೆಗೆದ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಂತೆ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ
ಬೋಳು ಬಯಲಾಗಿ ಖಾಲಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ! ಗೇರು, ಮಾವು ಬೇಸಿಗೆ
ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯ. ನೀಲಗಿರಿ, ಶಮೆ ಬಿದಿರುಗಳಂತೂ ಬಹು
ಬೇಡಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನ. ಸುಲಭ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಬೆಳೆದ ಲಾಭ
ಗುರುತಿಸಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸಲು ಗಮನ.

‘ಜೂನ್ ಮಳೆ ಆರಂಭದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ವಾರದ ಸಂತೆಗಳಿಗೆ
ಬರಬೇಕು. ನೀಲಗಿರಿ, ಸಾಗವಾನಿ, ಬಿದಿರು, ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳ
ಮಾರಾಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಗಿಡ ಖರೀದಿಸಿ ರೈತರು
ಬದುವಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ’ ನೇಸರಿ ಹಳ್ಳಿಗ ವಿನೋದ್ ಪಾಟೀಲ್
ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮರ, ಹಣ್ಣು
ಹಂಪಲಿನ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ರೈತರ ಗಮನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ
ಗಿಡಗಳ ಪೋಷಣೆಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ
ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯದ ನೆಲೆಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಮಾದರಿ

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳು ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಮಳೆ ನೀರು ನುಗ್ಗದಂತೆ ವಿಶೇಷ ನೀರು ಕಾಲುವೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ತೋಟದ ಸುತ್ತಲಿನ ಹೊರ ಅಗಳ ಹಾಗೂ ತೋಟದ ನಡುವೆ ಮರದಟ್ಟಣೆಯ ಹಸಿರು ಗೋಡೆಯೊಂದನ್ನು ಪೋಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಿರುಗಾಳಿ, ಬಿಸಿಲಿನ ಝಳದಿಂದ ತೋಟ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲಸ ಇದರದು. ಇದಲ್ಲದೇ ಪಶ್ಚಿಮದ ಬಿಸಿಲು ತಾಗದಂತೆ ತೋಟದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೆಳೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಕೃಷಿ ಅಡವಿ ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲವಾಗಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಡಿನ ಎತ್ತರದ ಮರ, ಬಳ್ಳಿ, ಪೊದೆಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬೆಳೆ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆ, ಕಾಳುಮೆಣಸು, ಏಲಕ್ಕಿ, ಅರಿಶಿನ, ಜಾಯಿಕಾಯಿ, ಅಮಟೆ, ಬೇರು ಹಲಸು, ಹಲಸು, ಲಿಂಬೆ, ಸೂಜಿ ಮೆಣಸು, ಸುವರ್ಣಗಡ್ಡೆ, ಮರ ಗೆಣಸು, ಲವಂಗಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸವತೆ, ಗೆಣಸಿನ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ತೋಟದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿಸುವ ವಿಧಾನವಿದೆ. ತೆಂಗಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ

ಕಾಫಿ, ಅನಾನಸ್, ಕಾಳುಮೆಣಸು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಅಬ್ಬರದ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತದೆ. ಬಹು ಅಂತಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯದಟ್ಟಣೆ ಇದ್ದಾಗ ಭೂಸವಕಳಿ ತಡೆಯುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಮಣ್ಣಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅಡವಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಗಮನಸಿಯೇ ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಭೂಮಿಯ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ. ಇದಲ್ಲದೇ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಬಾಳೆ ಹೀಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಬೆಳೆ ನಂಬಿ ಕೃಷಿ ನಡೆಸಿದರೆ ಬೆಲೆ ಕುಸಿತದ ಪರಿಣಾಮ ಬದುಕು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಡಿಕೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏಲಕ್ಕಿ, ಕಾಳು ಮೆಣಸು ಇಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ.

ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸುತ್ತಲಿನ ಕಾಡು ನೋಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿರುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮರ, ಗಿಡ, ಬಳ್ಳಿ, ಪೊದೆ, ಹುಲ್ಲು ನೆಲದ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಸದಾ ಪೈಪೋಟಿಯ ನಿಸರ್ಗ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹೆಮ್ಮರ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಕೆಳ ಹಂತದ ಸಸಿಗಳು, ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಬಳ್ಳಿಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಮಾನವ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಎಲ್ಲ ಹಂತದ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಅಂತರ್ಜಲ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ಕೇವಲ 15 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಚಿತ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ನೆಲದ ಬಯಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಕರಿಜಾಲಿ, ಬೇವಿನ ಮರಗಳು ವಿರಳವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿಶೇಷಗಳಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನೀರಾವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಂತೂ ಕಬ್ಬು, ಭತ್ತ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಬೆಳೆಗೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ! ಮಳೆ ಆಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಜನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಮರ ಪ್ರೀತಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯಜ್ಜನ ಕೃಷಿಯಂತೆ ಮರ ಉಳಿಸಿದವರೂ ಹೊಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಬಂದ ಬಳಿಕ ಮರ ಕಡಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರಿನ ಸಿಂಧನೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳು ನೀರಾವರಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿನ ಬೇವಿನ ಮರಗಳು

ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿವೆ. ಅಳಿದುಳಿದ ಮರಗಳ ನೆರಳು ಭತ್ತದ ಇಳುವರಿಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆಂದು ಸ್ವತಃ ರೈತರೇ ನಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀರು ಬಂದ ಬಳಿಕ ಮರ ಕಡಿದ ಚಿತ್ರಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿನ ಕೃಷಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೀಲಗಿರಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಮರಗಳು ನಮಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತಾಜಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಶೋಧವೆಂದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚುವ ಶೂರ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಹಲವು ದಶಕಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ನೀರಾವರಿ ಸುಧಾರಣೆ ಬಳಿಕ ಮರ ಪ್ರೀತಿಸುವ ಪರಿಸರ ಜ್ಞಾನ ಏಕೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದೆ? ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೆಲ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಮರ ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಸರಕಾರೀ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಿಡ ನೆಡಲು ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸರಕಾರಿ ಜಾಗೃತಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ನೀರಾವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೀರು ಮೂಲ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವ ಕಾಳಜಿ ಯಾವತ್ತೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚುವ ಕೆಲಸ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು, ಇಂತಹ ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಪವಾಡವಿದೆ ಎಂದು ನೂರಾರು ಜಾಹೀರಾತು ಫಲಕಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮರ ಬೆಳೆಸಲು ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಮೂಡಿಸುವ ಒಂದು ಸಂದೇಶ ಕೂಡಾ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಮರ ಬೆಳೆಸಲು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೈತ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕಲಿತು ಹಂಚುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಂದಲ್ಲಿ ಮರಗಳು ಉರುಳಿವೆ! ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ರೈತರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿನ ಮರಗಳು ಖಾಲಿಯಾಗಿವೆ; ನಾಟಾ ನೀಡುವ ಮರಗಳ ಕೊರತೆಯಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೊಲದ ಮರಗಳು ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಮಿಲ್‌ಗೆ ಬರಲು ಆರಂಭಿಸಿವೆ. ಮರಾಠಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಮರದ ವ್ಯವಹಾರ ನಾಟಾ ವರ್ತಕರ ಹೊಸ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಮರ ಕಡಿಯುವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇಗ ಕಲಿಯುವ ನಾವು ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಸಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ? ನೀರು, ಮಣ್ಣಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ನೀಡುವ ಮರಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸರ್ವಥಾ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಮರ ಬೆಳೆಸಿ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಸುವ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತ ನೆರೆಯ ಮರಾಠಿ ರೈತ ಅನುಭವಗಳು ಕನ್ನಡ ನೆಲಕ್ಕೆ ತುರ್ತಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಗತಿಗಳು ತುಂಬಾ ಇವೆ. ನಮಗೀಗ ಮರಾಠಿ ಎಂದರೆ ಪಕ್ಕನೆ ನಡು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ಹೋರಾಟ ಮಾತ್ರ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ! ಸಣ್ಣ ಕೃಷಿಕರ ಅಭ್ಯಯದ ದೊಡ್ಡ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ನಾವು ಕಲಿಯುವುದಿದೆ.

ಪುಟ್ಟ ಜಾಗ, ಭೂಗತ ಆದಾಯ!

ಕರಾವಳಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲ ಕಾಡು ತೋಟದ ಪಾಠ

ಇಂದು ಯಾವುದೇ ಊರಿನ ಊಟ ಮಾಡಿದರೂ ನಮಗೆ ಅದೇ ಈರುಳ್ಳಿ, ಮೂಲಂಗಿ, ಟೊಮೆಟೋ, ಎಲೆಕೋಸು, ಹೂಕೋಸು, ಬಟಾಟೆಯ ಬಳಗವೇ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬಳಕೆ ವೇಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲೂ ಇದೇ ಏಕತಾನತೆ ನರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ರೋಗ, ಕೀಟ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಬೆಲೆ ಕುಸಿತದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಾಂಬರಿಗೆ ಹಾಕುವ ಟೊಮೆಟೋವನ್ನು ಸೀದಾ ರಸ್ತೆಗೆ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದೇವೆ! ಹೆಮ್ಮರಗಳ ನೆರಳಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲ ಕರಾವಳಿಯ ಮನೆಯಂಗಳದ ಕಾಡು ತೋಟ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಗುಡ್ಡದ ತುತ್ತ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕರಾವಳಿ ಎಂದರೆ ತೆಂಗಿನ ತೋಟ ಎಂದು ಸರಳಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮನೆ ಮನೆಯ ತೆಂಗಿನ ನೆರಳು ನೋಡಿದರೆ ಇಂಚಿಂಚು ನೆಲವೂ ಸಸ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸೊಬಗು. ಹಲಸು, ಮಾವು, ನುಗ್ಗೆ, ಗೇರು, ಬಿಂಬಳೆ, ಜಾಯಿಕಾಯಿ, ಬೇರು ಹಲಸು, ಅಮಟೆ, ಚಿಕ್ಕು, ನುಗ್ಗೆ, ಪಪಾಯ, ಸಾಂಬಾರ ಬೇವು ಮುಂತಾದ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಮರಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ. ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳಿಗೆ ಕಾಳು ಮೆಣಸು,

ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಬಳ್ಳಿಗಳೇರಿವೆ! ನೆರಳಿನ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಗಡ್ಡೆ ತರಕಾರಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಭೂಗತ ಕೃಷಿ. ಕರಾವಳಿ ಕೈತೋಟ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಪುಟ್ಟ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯ ಪಾಠ, ಭೂಗತ ಗಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ಪಡೆಯುವ ವಿಶೇಷ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪ್ರತಿ ಚದರ್ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಈಗ 700-800 ಜನ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜನ ಸಾಂದ್ರತೆ ಜಾಸ್ತಿ, ತುಂಡು ಹೊಲ. ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ 40 ಎಕರೆ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವವರೂ ತಮ್ಮದು 'ಸಣ್ಣ ಹೊಲ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಕಿ ಇರೋದು ಗುಂಟೆ, ಅರ್ಧ ಗುಂಟೆ! ವಸತಿಗೆ ಪುಟ್ಟ ಮನೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಉಳಿಯುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ತೆಂಗು ನೆಡಲೂ ತಡಕಾಡಬೇಕು. ತಲೆ ಎತ್ತಿ ತಿರುಗಾಡಲೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಇಕ್ಕಟ್ಟು ನೆಲೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಕೃಷಿ ಭೂ ಬಳಕೆ, ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಾದರಿ ಪಾಠ ಹೇಳುವ ತಾಕತ್ತು ಈ ತುಂಡು ನೆಲದ ತಜ್ಞರದು! ಮನೆ ಸುತ್ತ ಬೇಲಿ

ಅಂಚಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮರ ಗಿಡ ಬಳ್ಳಿಗಳು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಮರದ ಒಣ ಎಲೆಯೇ ಗೊಬ್ಬರ, ಮಳೆ ನೀರು, ಸ್ನಾನದ ನೀರಿನ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆ. ಮನೆಗೆ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ತರಕಾರಿ, ಆರೋಗ್ಯ ಉಪಕಾರಿ.

ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಲೆ 70ರ ಅಜ್ಜಿಯರೂ ಮೋಟು ಗುದ್ದಲಿ ಹಿಡಿದು ಕೃಷಿ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಜನಮನದ ರಕ್ತಗುಣ. ಅರಿಶಿನ, ಅಂಬೆಕೊಂಬು, ಶುಂಠಿ ಎಂದು ಬೆಳೆ ನೆಲೆಗೆ ಶ್ರೀಗಣ. ಮಟ್ಟಕೆಸ, ಸಿಹಿ ಗೆಣಸು, ಮರಗೆಣಸು, ನೇಗಿಲ ಗೆಣಸು, ಕೆಂಪು ಗೆಣಸು, ಬಿಳಿ ಗೆಣಸು, ಹೆಡಗೆ ಗೆಣಸು, ಪಂಜರ ಗಡ್ಡೆ, ಕರಿ ಕೆಸ, ಬಾಂಬೆ ಕೆಸ, ಊರ ಕೆಸ, ಬಿಳಿ ಕೆಸ, ಚೀಪು ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಬಹುತೇಕ ತರಕಾರಿಗಳು ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗದ ಕಲಮುಗಳು. ಆಹಾರ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದ ಬೆಳೆ ವೈವಿಧ್ಯ ಇವು. ಇದನ್ನು ನಾಟಿ ತಳಿಯ ಗೆಲುವು ಎಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಆಹಾರ, ಆದಾಯ ಎಲ್ಲವೂ ಅಡಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಸಿಂಗಾರ, ಮಣ್ಣು ಬಂಗಾರ!

ಅಧಿಕ ಫಸಲಿನ ಆಸೆಗೆ ಇಂದು ಹೊಲದ ಮಣ್ಣು ಮಾಲಿನ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಖನಿಜ ಸಾಮಗ್ರಿ, ಸಾವಯವ ವಸ್ತು, ನೀರು, ಗಾಳಿ ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರಧಾನ ಘಟಕಗಳು. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಪ್ರಕಾರ ಮಣ್ಣು ಜೀವಂತ ವಸ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಸಸ್ಯ, ಕ್ರಿಮಿಕೀಟ, ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ, ಶಿಲೀಂಧ್ರ, ಪಾಚಿ, ಇರುವೆ, ಎರೆಹುಳು, ಗೊಬ್ಬರದ ಹುಳು, ಬೇರುಹುಳು ಹೀಗೆ ಏನೆಲ್ಲ ಬದುಕಿವೆ! ಸಸ್ಯ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಉಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿಘಟಿಸುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳವು. ಇದರಿಂದ ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಸಸ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮರದಿಂದ ಬಿದ್ದ ಒಣ ಎಲೆ, ಕಸ, ಕಡ್ಡಿಗಳು ಹ್ಯೂಮಸ್ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಪೋಷಣೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಬೆಂಕಿ, ಜಾನುವಾರು ಮೇವು, ಮರ ಕಡಿತ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲ್ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕ ಮಳೆ ಸುರಿಯುವ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಂತೂ ಮಣ್ಣು ಸವಕಳಿ ವೇಗ ಮಿತಿಮೀರಿದೆ.

ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ 10 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಮಣ್ಣು ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರಿಸುಮಾರು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ 20 ಲಾರಿ ಲೋಡ್ ಮಣ್ಣು ಗಾಳಿ, ನೀರಿನ ಪ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳ ಸೇರುತ್ತಿದೆ. ಅತಿಯಾದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಕೃಷಿ ಮಣ್ಣು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹಾಳಾಗಿದೆ. ಜೀವಿಗಳ ಕ್ರಿಯೆ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿ ಸಸ್ಯ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರಕದೆ ಇಳುವರಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿದ ದೊಡ್ಡಿಗೊಬ್ಬರ, ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ವಿಘಟಿಸಿ, ವಿಭಜಿಸಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್‌ಡನ್ನು ದ್ಯುತಿ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಮಲಿನತೆಯಿಂದ ಜೈವಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಏರುಪೇರಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಸ್ಯಗಳ ಬೇರಿನ ಗಂಟುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾಗಳಾದ ರೈಜೊಬಿಯಮ್, ನೈಟ್ರೋಸೊಮೋನಾಸ್, ನೈಟ್ರೋಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ, ಅಜೊಬ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಮುಂತಾದವುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿನ ಸಸಾರಜನಕವನ್ನು ಲವಣಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಸುತ್ತವೆ. ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್, ಸತು, ಕಬ್ಬಿಣ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ವಿಷವಸ್ತುಗಳು ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಆಹಾರ ಸರಪಳಿ ಏರುಪೇರಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕ ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಮಣ್ಣು ಕ್ಷಾರಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಸುಧಾರಣೆ ಹೇಗೆ? ನಾವು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ, ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸಸ್ಯ ಬೆಳೆಸಿ ಕಾಡನ್ನು ಸಿಂಗಾರಗೊಳಿಸಿದರೆ ಮಣ್ಣು, ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಹೊಲ ಬಂಗಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಳಕೆ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ನೆಲ ಸತ್ವಹೀನ

ಹಿತ್ತಲ ಗಿಡವಾಗಿ, ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ರುಚಿ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿದು ಬಂದ ಈ ಕೃಷಿ ಜ್ಞಾನ ಎಲೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ. 10-15 ಜಾತಿ ಗಡ್ಡೆ ಪೋಷಿಸಿದ ಹಿರಿಯರು ಎಂದೂ ಕೃಷಿ ತಜ್ಞರಾಗಿ ವೇದಿಕೆ ಏರಿದವರಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಣ್ಣಿನ ಜತೆ ಬೆಳೆದವರು. ಕೆಸವಿನ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿ ಹುಲ್ಲಿನ ಮನೆಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ನೇತು ಹಾಕಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೊಳಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನ. ಬೇಸಿಗೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆ ಅಗೆದು ಅಡುಗೆಗೆ ಬಳಸುವಷ್ಟೇ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಮಳೆಗಾಲದ ನಾಟಿಗೆ ಮುಂಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಗಡ್ಡೆ ಉಳಿಸುವ ಪರಿಜ್ಞಾನವಿದೆ. ಮೀನು ಊಟಕ್ಕೆ ಮುರುಗಲು, ಉಪ್ಪಾಗೆ, ಜುಮ್ಮಿನ ಕಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಗಮ್ಮತ್ತು. ಈ ಕಾಡು ಸಸ್ಯ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸಿದರೆ ಅಗತ್ಯ ಪೋಷಣೆ ನೀಡಿ ಫಲ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ತೇಗದ ಸಸಿನೆಟ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭದ ಲೆಕ್ಕವೂ ಉಂಟು. ಶ್ರೀಮಂತರು, ಬಡವರು ಎಂಬ ಬೇಧವಿಲ್ಲದೇ ಗಿಡ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರೀತಿ. ಕೇರಳದ ಮಲೆಯಾಳಿಗಳು ತಂದ ಯಾವುದೋ ಗಡ್ಡೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲರ ಮನೆಯ ಅಕ್ಕರೆಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ನಗುತ್ತದೆ. ಮಿಕ್ಕ ಉಳಿದರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುತ್ತದೆ.

ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನ ಬೆಟ್ಟದ ಸೋಲಿಗರು ಸುಮಾರು 14 ಜಾತಿಯ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ತರಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಕಾಡು ಮೂಲದವು ಎಂಬುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕೃಷಿಯತ್ತ ನಡೆದಿವೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಗತವಾಗಿದ್ದು ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಗೆ ಮೇಲೆದ್ದು ಫಲ ನೀಡುವ ಕಾನಕಲ್ಲು, ಮಾಡಹಾಗಲು(ಕಾಟು ಪೀರೆ) ಕರಾವಳಿ, ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಗಡ್ಡೆ ತರಕಾರಿಗಳಂತೂ ನೆಲದಿಂದ ಕಿತ್ತ ಬಳಿಕ ಯಾವ ವಿಶೇಷ ಶೈತ್ಯಾಗಾರದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಹಲವು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಕೆಡದಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಸಂಡಿಗೆ, ಪಾನಾಯ, ಪೌಡರ್, ಚಿಪ್ಸ್‌ನಂತಹ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನ ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ಕೊಂಕಣ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಚಿಪ್ಸ್ ಕರಾವಳಿ ಬೇಲಿಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮರ ಗೆಣಿಸಿದು !

ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆ ತರಕಾರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕರಾವಳಿಯ ಮನೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದಲೂ ಕೃಷಿ ನಡೆದಿದೆಯಾದರೂ ಈ ಬಗೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನಹರಿದಿಲ್ಲ. ಬರಗಾಲದ ಆಹಾರ, ಸುಲಭದ ಬೆಳೆ, ಆರೋಗ್ಯ, ಆದಾಯ ನೀಡುವುದು ಇದರ ಆಕರ್ಷಣೆ. ಇಂದು ಯಾವುದೇ ಊರಿನ ಊಟ ಮಾಡಿದರೂ ನಮಗೆ ಅದೇ ಈರುಳ್ಳಿ, ಮೂಲಂಗಿ, ಟೊಮೆಟೋ, ಎಲೆಕೋಸು, ಹೂಕೋಸು, ಬಟಾಟೆಯ ಬಳಗವೇ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬಳಕೆ ವೇಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲೂ ಇದೇ ಏಕತಾನತೆ ನರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ರೋಗ, ಕೀಟ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಬೆಲೆ ಕುಸಿತದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಸಾಂಬರಿಗೆ ಹಾಕುವ ಟೊಮೆಟೋವನ್ನು ಸೀದಾ ರಸ್ತೆಗೆ ಚಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದೇವೆ! ಹೆಮ್ಮರಗಳ ನೆರಳಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲ ಕರಾವಳಿಯ ಮನೆಯಂಗಳದ ಕಾಡು ತೋಟ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಜ್ಞಾನ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಫಲಶ್ರುತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಡವಿ ಗಿಡದಲ್ಲ ಆರೋಗ್ಯ ಸೂತ್ರ

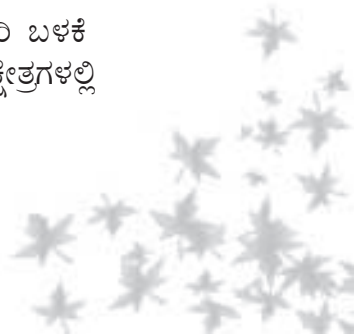
ಆಹಾರ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯ ಸರಳ ಅಸ್ತ್ರ

ಇಂದು ಯಾವುದೋ ಪ್ರದೇಶದ ಸಸ್ಯ ತಂದು ದುಬಾರಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಸರ್ಕಸ್‌ಗೆ ಬದಲು ಸುಲಭದ ಕಾಡು ಗಿಡಗಳ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹುಡುಕುವುದು ಭವಿಷ್ಯದ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಬೇಕಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಗಿಡ ಬಳಕೆಯ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲಿಯುವುದು ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಡವಿ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಸೂತ್ರಗಳಿವೆ.

'ಅಡುಗೆಗೆ ಹುಡುಕೋದು' ಮಲೆನಾಡು, ಕರಾವಳಿ ಸೀಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾಮೂಲಿಯಾಗಿ ಬಳಸುವ ಮಾತು ಇದು. ಬೆಳಗಿನ ಉಪಹಾರ ಮುಗಿಸಿ ಪಾತ್ರೆ ತೊಳೆದು ಪುನಃ ಅಡುಗೆ ಮನೆ ಸೇರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಅಡುಗೆ ತಯಾರಿ ಶುರು.

ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮೋಟು ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ತೋಟ, ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆ, ಹತ್ತಿರದ ಕಾಡು, ಹಿತ್ತಲುಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಟ. ಬಾಳೆ ಮರದ ದಿಂಡು (ತಿರುಳು), ಮಾವಿನಕಾಯಿ, ಒಂದೆಲಗ, ಬಿಲ್ಲಪತ್ತೆ, ಕವಲು ಕುಡಿ, ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ ಕುಡಿ, ಕೆಂದಿಗೆ ಬಳ್ಳಿಯ ಚಿಗುರು, ಮುರುಗಲು ಕಾಯಿ, ಮಾವಿನ ಸೊಪ್ಪು, ಕರಡಿ ಸೊಪ್ಪು, ಮಜ್ಜಿಗೆ ಹುಲ್ಲು, ದೂವೆ ಹೀಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಸ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ. ಇದು ಇವರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಡವಿ ಆಹಾರ, ತರಕಾರಿ! ಕೃಷಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಮರಳುವಾಗ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಈ ಅಡುಗೆ ಪರಿಕರಗಳ ಸಂಗ್ರಹ. ಒಂದು ದಿನ ತಂದದ್ದು ಮರುದಿನ ಮತ್ತೆ ತರುವುದು ತೀರ ಅಪರೂಪ. ರಭಸದ ಮಳೆ ಸುರಿದರೆ ಥಂಡಿ ಹವೆಗೆ ಕನ್ನೆಕುಡಿ ಗೊಜ್ಜು, ಕೆಸವಿನ ಸೊಪ್ಪಿನ ಗೊಜ್ಜು ತಯಾರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ. ಬೇಸಿಗೆ ಉರಿ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ದೇಹ ತಂಪಾಗಿಸುವ ಒಂದೆಲಗ ಬೇಕು. ಸುತ್ತಲಿನ ನೆಲದ ನೂರಾರು ಸಸ್ಯಗಳು ಆರೋಗ್ಯದ ಅಡುಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ಇವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಧಾಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಬಟಾಟೆ, ಮೂಲಂಗಿ, ಟೊಮೆಟೋದ ಮಾಮೂಲಿ ತರಕಾರಿ ಬಳಕೆ ಎಲ್ಲಡೆಯಿದೆ. ಇವುಗಳ ವಿಪರೀತ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ

ಇದೇ ಬೆಳೆಯ ಏಕತಾನತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬದನೆ, ಬೆಂಡೆ, ತೊಂಡೆ, ಹಾಗಲ, ಸವತೆ ಎಂದು ಅದೇ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸುವ ಸರಕಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಬಳಸಿ ತಯಾರಿಸುವ ಸಾಂಬಾರು, ಗೊಜ್ಜು, ಚಟ್ಟಿ, ಪಲ್ಯಗಳು ರಾರಾಜಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲಿನ ನೂರಾರು ಸಸ್ಯಗಳ ತೊಗಟೆ, ಬೇರು, ಚಿಗುರು, ಹೂವು, ಕಾಯಿ, ಹಣ್ಣು, ಬೀಜಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿವೆ. ಸಸ್ಯಗಳ ಬಳಕೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಇದು ವನವಾಸಿ ಬದುಕು ಕಲಿಸಿದ ಪಾಠ ಎಂಬುದು ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿರಂತರ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಸಸ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯ ಕ್ರಮೇಣ ಆಹಾರ, ಅರೋಗ್ಯದ ಸುಲಭ, ಸುಸ್ಥಿರ ಅಸ್ತವಾಗಿದೆ.

ಸಸ್ಯ ಕೃಷಿಗೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಧಾನ

ಕಾಳು ಮೆಣಸು

ಬೇರು ಹಲಸು

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಶಿರಸಿಯ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸನಿಹದ ಕಾಡಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದೆ. ಅಡವಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಅಡುಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಕೇರಳದ ಪಾಣಾಜಿ ವೈದ್ಯ ಮನೆತನದ ಮೂಲಿಕಾ ವೈದ್ಯ ವೆಂಕಟ್ರಾಮ ದೈತೋಟ ಹಾಗೂ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೈತೋಟ ಇಲ್ಲಿ ಅಡವಿ ಆಹಾರದ ಆರೋಗ್ಯ ಪಾಠ ಹೇಳಿದರು. ನೂರಾರು ಅಡುಗೆ ವಿವರಗಳ ವಿನಿಮಯ, ಸಸ್ಯ ಪರಿಚಯ ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರತಿ ದಿನದ ಪಾನೀಯ, ತಿಂಡಿ, ಊಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಡವಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಬಳಕೆ ಮಾತ್ರ ಆದ್ಯತೆ! ಬಿದಿರಿಕ್ಕೆ ಊಟ, ಮಸೆಸೊಪ್ಪಿನ ಪಾನಕ, ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಎಲೆಯ ಇಡ್ಲಿ, ಬಿಳಿ ಹಾಲವಾಣ ಚಕ್ಕೆ ಕಷಾಯ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು 60ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಡುಗೆ ವಿಶೇಷಗಳು ಸಿದ್ಧಗೊಂಡವು. ಕೀಟನಾಶಕ ಸಿಂಪರಣೆಯಿಲ್ಲದೇ ಬೆಳೆದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸೇವನೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಏನೋ ವಿಶೇಷ ಅನುಭವ! ಹಸಿ ಸೊಪ್ಪುಗಳು ಚಟ್ಟಿ, ತಂಬುಳಿಗಳ ತಯಾರಿಗೆ ಬಂದವು. ಇವು ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯದ ಹಸಿರು ಮಾತ್ರಗಳೆಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಯಾವ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡದೇ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಡುಗೆಗೆ ರುಚಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಇವು ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದ ಆರೋಗ್ಯದ ಸೂತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಜ್ಜಿಯರು ನಿತ್ಯ ಅಡುಗೆ ತಯಾರಿಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಪೇಟೆ ತರಕಾರಿ ನಂಬಿದವರಲ್ಲ. ಚೀಲ ಹಿಡಿದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಓಡಿದವರಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಸಸ್ಯಗಳ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಭಾಗ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿದೆ. ಆಹಾರ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ರಮ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದವು. ಇಂದು ನಾವು ಪೇಟೆಯಿಂದ ಹಣ ತೆತ್ತು ಖರೀದಿಸುವ ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಉದಾಹರಣೆ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ವೃಷಭಾವತಿಯ ನೀರು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಕೃಷಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮಾಲಿನ್ಯಯುಕ್ತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆ ತನ್ನ ಸಸ್ಯ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ವಿಷಗಳನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ರೋಗ, ಕೀಟ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಕೀಟನಾಶಕಗಳಂತೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ನೇರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ತಾಕತ್ತು ಹೊಂದಿವೆ! ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಕೃಷಿ ಮೂಲದಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ಬೆಳೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ರೋಗನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ವಿಷ ಸಿಂಪಡಿಸುವ ವರ್ತುಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ
ವಲಯ ನಿಂತಿದೆ. ಆಹಾರದಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ಎಂಬ ಅರಿವು ಮರೆತು
ನಿತ್ಯ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾವು ಊಟ ಮಾಡುವಂತಾಗಿದೆ.
ಬದುಕಿದ್ದಕ್ಕೆ ಏನೋ ತಿಂದು ಚರ್ಮದ ಚೀಲ ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವ
ಚಾಳಿ ನಮ್ಮದು. ಸಂತೆಗೆ ಹೋಗಿ ತರಕಾರಿ ಖರೀದಿಸುವ ಪರಿಪಾಠ
ಜಾಸ್ತಿಯಾದಂತೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾತ್ರ ಸೇವಿಸುವ
ಪ್ರಮೇಯಗಳೂ ನಮಗರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿವೆ.

ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಪರಂಪರೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ
ಮಹಿಳೆಯರ ಅಡುಗೆಗೆ ಹುಡುಕುವ ಜ್ಞಾನ ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ
ಯುಗದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಪೇಟೆ ತರಕಾರಿ
ಖರೀದಿಸದೆ ಅಡವಿ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಸಾಧ್ಯತೆಯ
ಮಹಾವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನುರಿತವರು ಈಗ ನೇಪಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿದಿದ್ದಾರೆ!
ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಈಗ ಮಲೆನಾಡು ಬದಲಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ, ಕಾಡಿಗಿಂತ
ಪೇಟೆ ತರಕಾರಿ ಹತ್ತಿರ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಸಸ್ಯ
ವಿಶೇಷಗಳ ನೆಲೆ ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಈಚೆಗೆ ಏಕಜಾತಿ
ಸಸ್ಯಗಳ ನೆಡುತೋಪಾಗಿ ರೂಪಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ
ಅಡುಗೆ ಮನೆ ಸೇರಿ ಇಲ್ಲಿನ ಅಡುಗೆಗೆ ಅನನ್ಯತೆ ತಂದ ಸಸ್ಯ
ಸಂಕುಲಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಸಸ್ಯ ನಾಶದ ಜತೆಗೆ
ಇದನ್ನು ಅಡುಗೆಗೆ ಬಳಸಿಬಲ್ಲ ಜ್ಞಾನ ಕೂಡಾ ಕೈಚಾರುತ್ತಿದೆ.

ಉರುವಲು, ಉದ್ಯಮ, ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಬಳಕೆಯ
ಒತ್ತಡ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ಈಗ ಪುನಃ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರೀತಿಯೆಂದು ಅಡವಿ
ಅಹಾರಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಅಳಿದುಳಿದ ಅರಣ್ಯ
ಉಳಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಎಂಬ ಸಹಜ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ
ನೆಲದ ಸಸ್ಯಗಳ ನಿಜವಾದ ಅರಿವು ನಮಗೆ ಇಂತಹ ಅಹಾರ
ಬಳಕೆಯಿಂದ ದೊರಕಿದೆ. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಮೂಲದ ಸಸ್ಯಗಳು
ಗೆದ್ದ ಉದಾಹರಣೆಯಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅಡವಿ ಅಹಾರ ಬಳಕೆಯ
ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಡಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಸತ್ವವಿದೆ.
ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಅರಿವು
ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಬೆಳೆಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು
ಮುರುಗಲು, ಉಪ್ಪಾಗೆ, ರಾಮಪತ್ರ, ಕಾಳು ಮೆಣಸು,

ಮಾಡಹಾಗಲು, ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಸಸ್ಯಗಳು ಕೃಷಿ ಸಾಧ್ಯತೆ
ತೋರಿಸಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಸಸ್ಯ ಬೆಳೆಸಿ ಬಳಸಲು
ಅವಕಾಶವಿರುವಾಗ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಅಕ್ಕರೆಯ ಗಿಡ ಗುರುತಿಸಿ
ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯ ಜರೂರಿದೆ.

ಇಂದು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ
ಸಸ್ಯಗಳು ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಪಡೆದಾಗ ಅದನ್ನು
ಬೆಳೆಸುವದಕ್ಕೂ ಚಾಲನೆ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಹಾಗೂ
ಕಾಡಿನ ಆರೋಗ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿಗೆ ನೆರೆಯ ಕಾಡು
ಮೂಲದಿಂದ ಹೊಸ ಬೆಳೆ ನೀಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ
ಕೃಷಿಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು
ಯಾವುದೋ ಪ್ರದೇಶದ ಸಸ್ಯ ತಂದು ದುಬಾರಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ
ಮಾಡುವ ಸರ್ಕಸ್‌ಗೆ ಬದಲು ಸುಲಭದ ಕಾಡು ಗಿಡಗಳ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ
ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹುಡುಕುವುದು ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ
ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಬೇಕಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಗಿಡ ಬಳಕೆಯ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ
ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲಿಯುವುದು ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ.

ನಿರ್ಗಂಧ ತ್ರ ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು

ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ತದ್ಗೂಟಿ ಕಾಡು ಏಕೆ ?

ಇಂದು ಮಲೆನಾಡು ನೋಡಬೇಕು. “ಕೃಷಿಕರು ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಅಕೇಸಿಯಾ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ” ಎನ್ನುವ ಹಂತ ತಲುಪಿದೆ. ಸಸ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯವೇ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರದೇಶ ಮಳೆಕಾಡನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಜೀವನ ಕಾಡಿನ ಮಹತ್ವ ಮನಗಂಡಿದೆ. ಕಾಡು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಪರಸ್ಪರ ತೀರ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದೆ. ಅರಣ್ಯನಾಶ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಈಚೆಗೆ ಕೃಷಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡಿವೆ. ಮರ ಬೆಳೆಯುವ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರಕೃತಿಯ ವರ, ಇದೀಗ ಮರಳುಗಾಡು ಆಗುವ ಹಂತ ತಲುಪಿದೆ. ಬಳಕೆಯ ಒತ್ತಡ ನಿಯಂತ್ರಣವಾಗಬೇಕು. ದಿನಂಪ್ರತಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಸಂಘರ್ಷ ನಡೆದಿದೆ. ಬೇಸಿಗೆಯ ತಾಪಮಾನ ಬಯಲುಸೀಮೆ ನೆನಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮರ ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲಸ ಕೇವಲ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಡೆದರೆ ಸಾಲದು, ಅದು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅನಲಾಗ್ ಎಂಬ ಈ ಕಾಡು ತೋಟ ಖಾಸಗಿ ತೋಟ ಜನಜೀವನ, ಕೃಷಿ, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಒಂದು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ದಾರಿ, ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಾಡು ಪೋಷಿಸುವ ಕ್ರಮ. ಇದೇನು ಹೊಸ ಮಾದರಿಯಲ್ಲ, ಮಲೆನಾಡಗರ ಮರ ಬೆಳೆಸುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಹಸಿರಿಕರಣದ ಹೆಜ್ಜೆ.

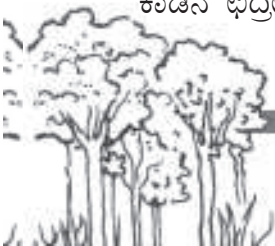
ಕಾಡಿಗೂ ಹತ್ತಿರದ ನಮ್ಮ ತೋಟಕ್ಕೂ ಜೀವದಾರಿ (Physical Corridor)ಯಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ, ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಸೇರಿದಂತೆ ಕಾಡಿನ ಪಕ್ಕ ಕೃಷಿಯಿರುವ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಹಾವು, ಕಪ್ಪೆ, ಪಕ್ಷಿ, ಪ್ರಾಣಿ, ಜೇನುಗಳಿವೆ. ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ, ಫಲವತ್ತಾದ ಹಿಕ್ಕೆ ವಿಸರ್ಜನೆ, ಬೀಜ ಬಿತ್ತನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಜೀವ ಲೋಕದ ನೆರವಿದೆ. ನಮ್ಮ ನೆಲದ ಕಾಡಿನ (Indigenous forest) ಆವಾಸಿಗಳಾದ ಇವು ಇಡೀ ಪರಿಸರದ ಅಮೂಲ್ಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಶಗಳು. ಕಾಡು ತೋಟ ಮಾದರಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಡಿಗೂ, ತೋಟಕ್ಕೂ ಸಾಮ್ಯತೆಯ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಪರಿಸರಸ್ನೇಹಿ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡು ನೋಡಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಪರಿಪಾಠ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬೆಳೆದಿದೆ. ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಸಸಿ ಬೆಳೆಯುವದನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಅಡಿಕೆ ತೋಟ, ಕರಾವಳಿ ಕೈತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಔಷಧ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಷಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡ, ಗಡ್ಡೆಗಣಸು, ಬಳ್ಳಿ ಕೃಷಿ ಜ್ಞಾನವಿದೆ. ಮರ ಆದರಿತ ತರಕಾರಿಗಳಾದ ಅಮಟೆ, ನುಗ್ಗೆ, ಹಲಸು, ಬೇರು ಹಲಸು, ಬಿಂಬಳೆ, ಜಾಯಿಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ 100ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಸ್ಯಗಳು ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಕಾಫಿ ಮುಂತಾದ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಇಂತಹ ಅಮೂಲ್ಯ ಕೃಷಿ ಜ್ಞಾನ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ತಯಾರಿಸುವ ಅಡುಗೆಗಳಂತೂ ನೆಲದ ಅನನ್ಯ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಮಹಾ ಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನ ಭೂವಿನ್ಯಾಸ ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿನ ಮಳೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ. ಕಡಿದಾದ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿನ ಸಸ್ಯದಟ್ಟನೆಯಿಂದ ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣುಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗದಂತೆ ನಿಸರ್ಗ ಹಸುರು ತಡೆ ರೂಪಿಸಿದ್ದು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 70-80ರಷ್ಟು ಅರಣ್ಯ ದಟ್ಟನೆ ಇರಬೇಕು. ನೆಲ ಹಂತದ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಬಳ್ಳಿ, ಪೊದೆ, ಗಿಡ, ಮರಗಳಿಂದ ಕಾಡು ತುಂಬಿರಬೇಕು. ಕಾಡಿನ ದಟ್ಟನೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿನ ನೆಲ, ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನ ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಈಗ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ತೀವ್ರ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಕೃಷಿ ನೆಲೆಗಳು ಬೆಳೆದಿವೆ. ಅತಿಕ್ರಮಣ ಸಮಸ್ಯೆಯಿದೆ. ಕೃಷಿ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಪಕ್ಕದ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ಬದಲು ಇಂತಹ ಕೃಷಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮರ ವೈವಿಧ್ಯ ಪೋಷಣೆ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯ ದಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ, ವಿದ್ಯುತ್, ನಿವೇಶನ ಮುಂತಾದ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಕಾಡನ್ನೇ ಬಳಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ತಲುಪುವ ರಸ್ತೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿ ಮಾರ್ಗಗಳು ಸುಮಾರು 40 ಎಕರೆ ಕಾಡು ಬಳಸಿವೆ! ಕಾಡಿನ ಛಿದ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ ನಾವು

ನಮ್ಮ ತೋಟದ ಯಜಮಾನರಾದರೂ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಕಣಿವೆ ಪರಿಸರ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಾಡಿನ ಸಹಕಾರ ಬೇಕು. ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಾಳಿ, ನೀರು, ನೆರಳು, ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು, ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಯ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ, ಜಾನುವಾರು ಮೇವು, ಔಷಧಿ, ಆಹಾರ ಮೂಲಗಳಿಗೂ ಕಾಡು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಿದೆ. ನಾವು ಈ ಪ್ರಕೃತಿ ನಡುವೆ ಸದ್ಯದ ನಿವಾಸಿಗಳೇ ಹೊರತೂ ಕಾಯಂ ವಾಸಿಗಳಲ್ಲ. ಕಾಡಿನ ಆವಾಸಿಗಳಾದ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ನೆಲೆ ಉಳಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕೆಲಸ. ಕಾಡು ತೋಟ ಇಂತಹ ಅನನ್ಯ ನಿಸರ್ಗ ಸಂಧಾನ.

ತರಗೆಲೆ, ಕಸಕಡ್ಡಿ, ಒಣಟೊಂಗೆ, ಮರದ ತೊಗಟೆ ಹೀಗೆ ಮರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಸಾವಯವ ವಸ್ತು ಪೂರೈಕೆ ಚಕ್ರ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಗೊಬ್ಬರವೆಂದು ನೂರಾರು ಹೊರೆ ಹಸುರು ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿಯುವುದು, ತರಗೆಲೆ ಬಾಚಿ ತರುವುದು, ಹುಲ್ಲು ಕಡಿಯುವುದು ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದ ಸುತ್ತಲಿನ ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟ, ಗೋಮಾಳ, ನದಿದಂಡೆ, ರಕ್ಷಿತ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಕಾಡಿನ ಕೊರತೆ, ಕೂಲಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಲೆನಾಡನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಬೆಳೆ, ಬೆಲೆ ಕುಸಿತ ಕೃಷಿಕರನ್ನು ಕಂಗಡಿಸಿದೆ. ಕೃಷಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು ಜಾಣತನ. ಮರಗಿಡ ಬೆಳೆಸಿ ತೋಟದ ಮಣ್ಣಿನ ಸತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿ ಶೀಘ್ರ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯಗಳಿವೆ. ಹೆಬ್ಬೇವು, ಬನಾಟೆ, ಚಂದಕಲು, ಬೇಲಿ ಸಂಪಿಗೆ, ಸಾಲುಧೂಪ, ಬಿದಿರು, ದೂಳೆಲೆ ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಬಹುದು. ಇವು ಬೆಳೆದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಸತ್ಪಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಎಲೆ ನೆಲಕ್ಕುದುರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಹೊಸ ಶಕ್ತಿಸಾಧ್ಯ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿಯೂ ನೆರವಾಗಬಲ್ಲ ತೇಗ, ಗಾಳಿ, ಸಿಲ್ವರ್ ಓಕ್ ಮುಂತಾದವನ್ನೂ ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಕ್ರಮ ಈಗಾಗಲೇ ಕೃಷಿಕರಿಗಿದೆ.

ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವ ಕಾಯಕ ಜನರದ್ದು: ಇಲಾಖೆಯದಲ್ಲ

ರಾಮಪತ್ತೆ, ಅಪ್ಪೆಮಿಡಿ, ಉಪ್ಪಾಗೆ, ಮುರುಗಲು, ಹಲಸು, ಹೆಬ್ಬಲಸು, ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ಕಾಳು ಮೆಣಸು, ವಾಟೆಕಾಯಿ, ನೆಲ್ಲಿ, ಎಕನಾಯಕ, ನೋನಿ, ಹೇತಾರಿ, ಗುಳಮಾವು, ತೇಗ, ಸುರಗಿ, ಬೆತ್ತ, ವಾಟೆ ಬಿದಿರು, ಬೈನೆ, ಶ್ರೀತಾಳೆ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಮಹತ್ವದ ಸಸ್ಯಗಳು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳ ಬಳಕೆ ಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಪದರಲ್ಲಿವೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೆಯಿದೆ. ನೀಲಿಗಿಡ, ಅರಿಶಿನಬಳ್ಳಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಬಣ್ಣದ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವ ಸಸ್ಯ ಜಾತಿಗಳು ಧಾರಾಳವಾಗಿವೆ. ಮರಗಳನ್ನು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನೂರಾರು ವರ್ಷ ಬಾಳಬಹುದಾದ ಮರಗಳು ಭೂಮಿಯ ಜೀವಂತ ಮಣ್ಣಿನ ಮುಖ್ಯ ಸೆಲೆಯಾಗಿವೆ, ಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಯಂತ್ರವಾಗಿವೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಸ್ಯ ಕಣ್ಮರೆ ವಿದೇಶಿ ಸಸ್ಯ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಡಿನ ಜತೆಗೆ ಬೆಳೆದ ಜೀವ ಸಂಕುಲಗಳಿಗೂ, ಅಲ್ಲಿನ ಕಾಡಿಗೂ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ವರ್ಷಗಳ ಜೀವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಒಂದು ವಲಯದ ಸಸ್ಯವೇ ವಿದೇಶಿಮಯವಾದರೆ ಅದು ಅಲ್ಲಿನ ಪಕ್ಷಿ, ಕೀಟಗಳ ಜೀವಲೋಕದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗೂ ವಿಪರೀತ ಕೀಟನಾಶಕ ಪರಿಣಾಮ ಪುಟ್ಟ ಜೀನು ಕಣ್ಮರೆಯಾದರೆ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಒಂದು ಎಕರೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಸ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮರದಿಂದ ನೆಲಹಂತದವರೆಗೂ ಸಸ್ಯಗಳೂ ಬೇಕು. ತೋಟದ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ರಬ್ಬರ್, ಕಾಫಿ, ಮಾವು, ಗೇರು, ಚಿಕ್ಕು ಬೆಳೆಯಿದೆ. ಈ ಹಳೆಯ ತೋಟ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ತೋಟ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸಸ್ಯ ಏಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಬಹುದು.

ಕಾಡನ್ನು ನಾಟಾ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಅದರ ಮಹತ್ವ ಗುರುತಿಸುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಭೂತನಕಾನು, ದೇವರಕಾಡು, ನಾಗರಬನ ಎಂದು ಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೆಲದ ಕಾಡು ಉಳಿಸುವ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಸ್ಯಗಳು ಇಂತಹ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಕೀಟನಾಶಕ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಿಂಪರಣೆಯಿಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು, ಅಂಟು, ಔಷಧ, ಸಾಂಬಾರವಸ್ತು, ಹೂವು, ನಾಟಾ ಮುಂತಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ನಿರಂತರ ಆಧಾಯ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇಂದು ಸಾವಯವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಹಾರದಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ ಅರಿವಾಗಿದೆ. ಅನಲಾಗ್ ಮಾದರಿ ತೋಟ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಮಾರ್ಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡು ಮಾದರಿ ಹೋಲುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ತೋಟಗಳು

ಎ.ಪಿ. ಚಂದಶೇಖರ

'ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ' ಜೀವಧಾರಕ ಸಸ್ಯಕೂಟ, ಕಳಲವಾಡಿ ಗ್ರಾಮ,
ಉದ್ಬೂರು ಅಂಚೆ, ಮೈಸೂರು-8
ಫೋನ್: 0821- 2597936, 94488 88633

ಬಸವರಾಜು/ ಎಂ.ಕೆ.ರೇಣುಕಾರ್ಯ

ಭದ್ರಾ ಫಾರ್ಮ್, ಮೆಳ್ಳೆಕಟ್ಟೆ, ಅಣಜಿ ಅಂಚೆ, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆ
ಫೋನ್: 08192- 221947/ 94483 23796

ನಂದೀಶ ಬಿ.ಎನ್.

ಚುರ್ಚಿಗುಂಡಿ- 577 214
ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ
ಫೋನ್: 08187-743212, 98455 53078

ಕೈಲಾಸಮೂರ್ತಿ

ದೊಡ್ಡ ಇಂದುವಾಡಿ, ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ
ಫೋನ್: 9880185757

ಸಂಜೀವ್ ಕುಲಕರ್ಣಿ

ದಡ್ಡಿ ಕಮಲಾಪುರ, ಗೋವಾ ರಸ್ತೆ, ಧಾರವಾಡ ಫೋನ್:9448143100

ಡಾ. ಎಲ್. ಸಿ. ಸೋನ್ನ್

ಮೂಡಬಿದ್ರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಫೋನ್: 08258 236261

ತಿಂಬಕ್ಕು

ಚಿನ್ನಕೊತ್ತಪಲ್ಲಿ, ಪೆನಗೊಂಡ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ

ನರ್ಸರಿ ಗಿಡ ಮತ್ತು ಕಾಡು ಬೀಜಗಳಿಗಾಗಿ

ರಮೇಶ ಶಿವನಾಪುರ

ದೇವನಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ಫೋನ್: 98455 29324

'ಬೈಫ್' ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ

ಶಾರದನಗರ, ತಿಪಟೂರು ಫೋನ್: 08134- 251337

ತದ್ರೂಪಿ ಕಾಡಿನ ಹಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ

Analog Forestry Training Centre and Botanic Gardens, Mirahawatta

Established by RRI chairman and Analog Forestry progenitor Dr. Ranil Senanayake in 1983, this 15 acre property of once degraded land is now, due to the application of Analog Forestry, covered by a highly productive and diverse forest ecosystem. The site also contains soil conservation and land management trial plots, hundreds of rare plant species and even rare fauna including the hog deer and jungle fowl. Through this centre, RRI seeks to develop models for ecological restoration that can be applied throughout the country and beyond.

The centre is currently open to tourists, researchers, and students interested in sustainable agriculture and forest restoration.

RRI

37C WAKUNUGODA ROAD

GALLE, SRI LANKA

Ph: +94 91 2232585

Ranil Senanayake <r_senanayake@yahoo.com>

Charith Senanayake <charith@earthrestoration.org>

International Analog Forestry Network

Milo W. Bekins Faries, Chairperson

International Analog Forestry Network

Apartado postal 75,

Quepos, 6350, Costa Rica

info@analogforestrynetwork.org

mwbekins@racsa.co.cr

Websites

www.analogforestrynetwork.org

www.forestgardencertification.com

www.earthrestoration.org

2020年10月10日 星期六 10:10:10

Annexure 2: Tree Ranking and Agro biodiversity mapping

Tree diversity such as forest species, timber species, fodder species, fruit species, green manure plants, medicinal plant species enable the farmers to meet their fodder, manure, timber, and fuel wood requirements.

The diversity of plant species helps to increase the population of birds, animals, insects, which facilitates the prey-predator relationships. The live hedge fencing protects crops. The bird population preys on insects and pests thereby reducing the risk of spreading diseases. The increase in biomass enhances the soil fertility.

The following table presents the varieties of uses of different plant tree species preferred by the farmers. Participatory tree ranking was done at Keredododi i on 6th March 2010

Plant Name	Uses							
	Food	Fodder	Timber	Fencing	Manure	Medicine	Firewood	
Jetropha				*		*		X
Pongamia			*		*	*		I
Turubevu			*	*				V
Glyrecidia		*	*	*	*			III
Silver			*					IV
Jackfruit	*		*		*			VI
Survey (Casurina)			*	*				VII
Teak			*	*				VII I
Neem			*			*		II
Puvarsi		*	*	*	*	*	*	IX

Agro Diversity Mapping (Suitable for companion planting) :

Crop	Variety	Crop season	Growth Habit
Millets	Koralu (Brown top Millet)	Kharif	Grows under tree shade. No weeding required
	Fodder Jowar	All around the year	Short duration crop. Grows in tree shade
	Sajje (Pearl Millet)	Kharif	Grows tall and suitable for line sowing
	Sanna Kaddi Ragi	Kharif/Rabi	Fodder variety.
Dryland Paddy	Munduga	Kharif	Shade lover s
Maize	Bannada Musikina Jola	Kharif	Grows tall. Pest and disease free
Gourd	Manthu Kumbala(Pumpkin)	Kharif/Rabi	Spreading variety / ground cover
	Kombu sore (Bottle gourd)	Kharif	Creeper
	Tuppada Hire (Sponge Gourd)	Kharif	Creeper
	Hire kayee (Ridge gourd)		creeper
Tomato	Chapparabadane tomato	All around the year	Spreading variety. Shade lover
Brinjal	Musuku badane	Perennial	Shade lover
	Gullu Badane		Shade lover
Green Manure	Velvet beans (Mucuna pruriens)	Perennial	Ground cover. Provides good biomass
	Centrosema pubescens	perennial	Soil binder and cover crop
	Agase (Sesbania grandiflora)	perennial	Wind break and fodder tree
Chilly	Gagana muki		Shade lover. Good yielder
Beans	Ooty beans	Kharif	Creeper and good yielder
	Purple beans	Kharif	Bush variety
Amaranths	Rajgeera	kharif	Tall variety
	Maledda	kharif	Greens

Krishna Prasad – CEPF-ATREE Western Ghats Small Grant - Promotion of Organic farming through introduction of Analog Forestry concept in Kollegal FD – Final Report Annexure 2

	Gandari menayinakaye		Shade lover
Sweet Potato	Local	Late kharif	Ground cover
Dioscorea	Tree Potato	Perennial	creeper
	Kadu geneasu	Perennial	creeper
	Benne genasu		creeper
Papaya	local	Perennial	Grows well along with trees
Tonde	Local		Spreading variety
Elephant foot (Amorphophallus paeoniifolius)	Suvarna Gedde	Perennial	Shade lover. Tuber
Lemon grass(cymbopogon)	Local	Perennial	Shade lover. Commercial crop
Ginger	Local	Perennial	Shade lover. Commercial crop
Turmeric	Local	Perennial	Shade lover. Commercial crop
Vetiver	Lavanha	Perennial	Soil binder

Stake holders meet and Participatory Consultancy Meeting on human-wildlife conflict

5-6th Feb 2011, Byloor - Vadeyara Palya

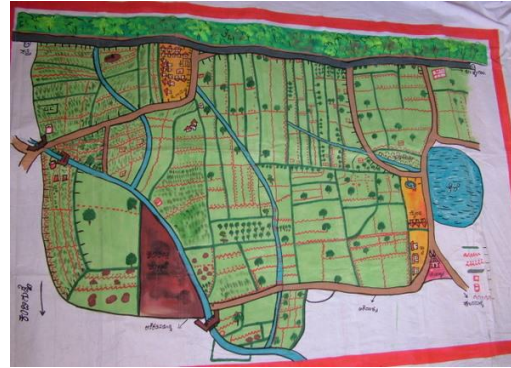
Kollegal FD is popular for its flora, fauna and cultural diversity. Many villages and tribal communities located inside the forest dependent on the forest for survival. Forest encroachment for agriculture, grazing in the forest and hunting wild animals are the common reasons for the clash between villagers and the forest department. Elephants entering the farm lands are the common scenario during the harvest season. The forest department's relationship with the villages is widening day by day.

Analog Forestry has emerged as a solution to many problems prevailing in Kollegal FD. A two day stake holders meet and participatory consultancy meeting was organized on the fifth and sixth of Feb 2011. The objective of the workshop was to involve the community in forest management, introducing them to AF concept and designing an AF model with the consultation of the stakeholders.

On the first day, a participatory meeting was organized at Keredoddi village. A Traditional Livestock keepers community called 'Beda Kampaliga' was in that village. The villagers identified the root cause for the human-wild life conflict. They are:-

1. Increased Agricultural activity in the elephant corridors.
2. Human disturbance during the day hours
3. Depleting fodder resources available to the elephants.
4. Planting non fodder species like eucalyptus and teak instead of Bamboo in the Forest
5. Compensation payment for crop damage or human death is very negligible and difficult to obtain
6. Weeds like lantana and Eupatorium suppress the growth of the grass and other natural vegetation

Krishna Prasad – CEPF-ATREE Western Ghats Small Grant - Promotion of Organic farming through introduction of Analog Forestry concept in Kollegal FD – Final Report Annexure 3

Pic 1: Participatory meeting at Keredoddi on 5th Pic2: Village Resource Map drawn by farmers

On the second day, an AF orientation programme was organized at MYRADA training Center. More than 50 farmers from Huttur Panchayat area and farmer leaders had participated in the programme. Krishna Prasad, the Director, Sahaja Samrudha introduced the AF concept and highlighted its relevance in the context of growing human- elephant conflict in Kollegala FD.

Jayadevai, a well-known organic farmer and Agroforestry advocate explained his experience on tree based farming and suggested ways of establishing Crop- Tree – creeper combinations.

Agro biodiversity mapping and Tree ranking exercises were carried out for designing an AF model for Kollegal FD.

Pic 3: Stake holders meet and Orientation workshop 6th Feb 2011

AWARENESS PROGRAMME ON BIODIVERSITY CONSERVATION

July 14th 2012, Kalabhavana, Kollegala, Chamrajnagar District

Kollegala Taluk in Chamrajnagar district is located in the ranges of Western Ghats that has its own indigenous forest & farm species richness and community's dependant on forest resources for their livelihoods. Evolving cropping patterns and agricultural practices has pushed most of them to embrace mono cropping highlighting the benefits without revealing its ill effects. Mono cropping has penetrated deep into the agricultural practices of most farmers residing in this region. This programme aims to create awareness of biodiversity and its significant contributions towards livelihood improvement among the forest dwelling farming communities. Sahaja Samrudha, Bangalore in collaboration with Karnataka Biodiversity board organized an awareness programme on Biodiversity conservation on July 14 2012.

Mr.G.S.Jayadev, Secretary of Deena Bandhu Trust, Chamrajnagar district inaugurated the programme and addressed the participants that developing countries is the "Epicenter of Biodiversity richness". Mutli National Companies have taken advantage of its hypocritical politicians and environmental ignorance captured these countries for their invaluable forest, agriculture and animal diversity through 'Intellectual Property Rights & Patents', highlighting Turmeric and Neem patents. He asserted all the local bodies and Gram panchayats to engage in biodiversity conservation and awareness activities to safeguard our indigenous flora and fauna. He appreciated the organizers for conducting such awakening program will intellectually equip farmer's dependant on these bio resources for livelihoods.

Mr.Raju.S, Asst Commissioner of Social Forest Area of Chamrajnagar district opined that the forest department officials to work in value addition and popularization of products from indigenous forest species, which plays multi role in income generation of forest dwelling farming communities. For e.g. Pongamia Hipae is a forest tree species, which has food, fodder and medicinal value. This kind of tree species is the need of the hour to mitigate deforestation for developmental purpose. Forest department and forest dwellers should work together in afforestation and maintenance activities to derive mutual benefits.

Mr. Kailasamurthy, Organic farmer from Kollegala concluded the programme sharing his field experience of principles and benefits of 'Model Agroforestry'. He also urged the other farmers to evolve with time to agroforestry mode that is suitable for present and future generations. All participants requested the organizers, panchayat members and government officials to conduct regular programs pertinent to biodiversity conservation and importance of agroforestry to present day context.

The Display and sale of Organic food and seeds were also planned during the event.

Krishna Prasad – CEPF-ATREE Western Ghats Small Grant - Promotion of Organic farming through introduction of Analog Forestry concept in Kollegal FD – Final Report Annexure 4

ACTION PLAN

S.No	Farmer/ Group Name	Village	Commitment
1	Rechiaiah	Hosemangalagi	Popularization of Analog forestry through KRRS groups
2	Hullikadu Savayava Krishikara Balaga	Bylur	Local tree species seed section in the community seed bank
3	Social Forest Department, Chamrajnagar		Supporting Village Nursery activities and financial support for workshop on Analog forestry
4	Government College	Lokkanahalli	School level competition on Forest diversity and traditional conservation practices
5	Kebbegere Savayava Krishikara Sangha	Dinnhali	Promotion of Model Agroforestry methods to members /Establishing local tree species nursery
6	Putturaju	Bylur	Establishing AF model farm
7	Guruswamy	Arepalya	Collection of Indigenous tree species
8	Parwathi Mahila sangha	Byloor	Establishing Indigenous tree species nursery

Krishna Prasad – CEPF-ATREE Western Ghats Small Grant - Promotion of Organic farming through introduction of Analog Forestry concept in Kollegal FD – Final Report Annexure 4

Participants List:

Sl. No	Name	Address	Contact No	E mail Id
1	Channa Basavaradhya	Kempana Palya	9141424435	
2	B. Nagaraju	Kempana Palya	9141224673	
3	H. R. Panditaradhya	K. Hosur	9538129151	
4	S. Shivamurthy	Kollegal	9945459919	
5	Mahadeva	Puttaverana doddi	9141455496	
6	Kendagana Murthy	Chinchalli	9845835827	
7	Manoja Kumar	Kollegal	9742622115	
8	Krishna murthy	Kollegal	9886200638	
9	Lakshman murthy	Siddayana doddi	9972168981	
10	Kiran kumar C.N	Chikmagalur	9964460352	
11	Praveen	Kollegal	9972281639	
12	Arjun	Madunalli	9900746126	
13	Mayura	Madunalli	8453498339	
14	Shekar	Hondrabal	9901388302	
15	Manjoj S.	Hondrabal		
16	Sudha	Kollegal	9731140535	
17	Gayatri	Kollegal	9141424861	
18	T. Gopal Nayak	Dinnahalli		
19	Madesha A.	Dinnahalli	8722710384	
20	Raju S.	Dinnahalli	9972838062	
21	Yogesh	Hondrabal	9449278930	yogeshinsanju@rediffmail.com
22	Sidram	k. Gundapura	9008004661	
23	Nagaraju	Kollegal	9902491845	
24	Sundara Nayak K.	Dinnahalli	8762992366	
25	Yogesh	Kollegal		
26	Anand	Medini	9900718377	
27	Govinda Nayak	Dinnahalli	9972028283	
28	Shivashankar	Kollegal	9481321516	shivashankaranayaka@gmail.com
29	T.K. Mamatha Badarinath	Kollegal	9899084794	
30	K. Veera	V.S. Doddi`	9739837245	
31	M. Dore swamy	Kollegal	9590888018	
32	G.K. Nararaju	Kollegal	9742054002	
33	G.K. Lakshmipathi	Kollegal	9620830703	
34	G. Balakrishna	Kollegal	9448228564	
35	Nagashruthi G.S.	Mysore	9035267316	shruthisubramanya6@gmail.com

Krishna Prasad – CEPF-ATREE Western Ghats Small Grant - Promotion of Organic farming through introduction of Analog Forestry concept in Kollegal FD – Final Report Annexure 4

36	Mahesh. M	Kollegal	9986948212	Maheshachn@gmail.com
37	Indra M.P	Mullur	9916284350	
38	S. Puttaraju	Bylur	7259761007	
39	Shiva prakash	Kollegal	9448669799	
40	B. Prabuswamy	Kollegal	9886556063	
41	B.M. Mahadevaswamy	Basvatti	9448800891	
42	Murli Krishna	Kollegal	256165	
43	Javare Shettere	Kollegal		
44	M. Rechamma	Hosamalangi	9481321530	
45	Hemanth Kumar	Kollegal	9901892048	
46	Sahana	Kollegal	9740302057	
47	Madusudan	Kollegal	9448506451	
48	M. Ramesh	Mudigunda	9916593311	
49	Natraj	Hassan	9141185308	
50	Devrasappa	Kollegal	9538484874	
51	Manikanthan	Kollegal	9902098605	
52	K. Gopal	Kollegal	9141465501	
53	Ravi Kumar	Palya	9886197072	
54	Lingashri L.	Maduvanhalli	8453757309	
55	Vijaykumar. N.	T. Doddapura	7829850806	vijay4mvilage@gmail.com
56	Madappa	Gullur	9008709119	
57	Prameela	Kollegal	8453041345	
58	Swathi	Kollegal	9141688682	swathisandeep@yahoo.com
59	D. M. Mahadeva	Dasanapura	9740272888	
60	H. Mariyamma	Mangila	9663957423	
61	T. N. Nagendra	Kollegal	9468105523	
62	Sandeep	Kollegal		sandeepchandra@yahoo.co.in
63	Parmeshvar S.M.	Kollegal	9886884899	
64	S. Madusudan	Kollegal	9845913246	smadusudan@gmail.com
65	Vishnu Kirthi	Kollegal	9141394733	
66	Shivamma	Kollegal	9945192758	
67	Ganesh	Mamballu	9164102134	
68	Nagsundara	Malavalli	9739443110	
69	Lingraju	Mudigunda		
70	Hanumanthappa	Nagamangala	7724497	
71	Balasubramanya	Kollegal	9141511908	
72	Kirana	Maralli		
73	G. T. Honnappa	Kollegal	9886042289	
74	Shivakumar	Madunalli	9986651923	
75	Revanna	Palya	9742482584	
76	Chandrashekar Murthi	Teramballi	9986401542	

Krishna Prasad – CEPF-ATREE Western Ghats Small Grant - Promotion of Organic farming through introduction of Analog Forestry concept in Kollegal FD – Final Report Annexure 4

77	Siddraju	Ramsamudra	9741462956	
78	Lingaraju	Halalli	9008264327	
79	Prasanna Murthy	Hampapura	9901763543	
80	Sarva mangala	Kamgere		
81	Putswamy	Kollegal	9448224870	
82	Nagashri	Kollegal	9343142359	
83	Kokila K.P.	Kollegal	7259652776	
84	Sowmya K.	Kollegal	8867943859	
85	Sowmya K.	Kollegal	9845576742	
86	Yogesh	Magadi	9591391355	
87	Anthony	P. G. Palya	9141393224	
88	Y. Bharadhan	Kollegal	9448880238	
89	Nata Raj	Kollegal	9845995685	
90	R. Guru swamy	Bylur	9008167819	
91	S. Akash	Kollegal	9886250641	akash.arya23@gmail.com
92	Siddaraju	Mamballi	9620767207	
93	Mahesh	Madunalli	7483143039	
94	Ranga Natha	Chinamballi	9141417885	
95	Mahadevaiah	Kollegal	9731898610	
96	Sundara Nayak K.	Dinnahalli	7259320923	
97	K. S. Suresh	Kollegal	9482608851	
98	Venkataraju	Kollegal	9481149905	
99	N. B. Mohit	Kollegal		
100	Pallavi. M	Kollegal	9980780809	
101	Somashekaraiah A.S.	Kollegal	9880546068	
102	Mahadeva swamy	Chaluvanahalli	9964065613	
103	Krishna murthy	Harali	8453402593	
104	Sundrappa	Mudugunda	9448602600	
105	Basrajappa	Hunkalli	9945777310	
106	Shantaraju	Kollegal	9986559135	
107	Shantaraju B.	Mudigunda	9964085687	
108	Putswamy	Gulupura	9141118815	
109	G. M. Nandeesh	Gulupura	9448395002	
110	Mohan Kumar	Gulupura	8453929417	
111	Bramarambike	Singanallur	9481821145	
112	Sushila	Mullur	8453407976	
113	Chetan	Yariguru	9964113976	
114	Komala	Nanjana gudu	8970921420	
115	Abishek	Tayrpura	8722689924	
116	Nagathetan N	Kollegal	9739415501	
117	Vinay Kumar V	Kollegal	9964675821	

Krishna Prasad – CEPF-ATREE Western Ghats Small Grant - Promotion of Organic farming through introduction of Analog Forestry concept in Kollegal FD – Final Report Annexure 4

118	Anand. S. P	Singanallur	9845681899
119	Basavaraju	Kuntur	9164932088
120	Vishwakumar T.S.	Thimmarasepuara	9972169013
121	Kumar	Kuntur	8495844286
122	Prabuswamy	P. G. Palya	9008155386
123	Vivek	Kollegal	9060601244
124	Kumar	Kollegal	9164945275
125	Muralidhar	Kollegal	9845727975
126	Balasundara swamy	Kollegal	9916927102
127	C. Shivaswamy	Kollegal	
128	Puttaraju	Yariyuru	9972165264
129	Mahesh	Singanallur	263510
130	T. Chandrashekar	Maduvanhalli	9149467628
131	Mahadeva	Dinnahalli	9008504469
132	Nagaraju. D.	Kollegal	9845656262
133	G. P. Rangaswamy	Kollegal	9342806227
134	Lingaraju	Mattipura	9590385577
135	Gangadhara	Mattipura	9535014633
136	M. Rehana	H. Malangi	9481321530
137	Shivaraju	Kollegal	8453897408
138	Sayad Gafar	Dinnahalli	9483257866
139	Kumara swamy	Kollegal	9739425278
140	Lakshmi pati	Kollegal	9902433740
141	Papanna	Kollegal	9742866395
142	Chandra shekar	Hampapura	9980077503
143	Mahadesh	M.M. Hills	9449272650
144	Mahadeva	sargur	
145	Sidlinga Gowda	Vandarbalu	
146	Revanna	Kinkalli	9481818848
147	Raghu	kaliundi	9901266138
148	Prashanth	Medini	9731519660
149	Prabuswamy	Bylur	
150	Purlingapa	Hosuru	9538401052
151	Rajshekar Murthy	Bylur	9741771390
152	Ramu P.	Dinnahalli	9008171490
153	Shasidar	Kollegal	9900830303
154	A. Madesh	Dinnahalli	9591338405
155	Anwar	Dinnahalli	
156	Chandra Naik L.	Dinnahalli	9483328546
157	Raju N.	Dinnahalli	8762992362
158	Abdul Riyaz	Dinnahalli	9480192282

Krishna Prasad – CEPF-ATREE Western Ghats Small Grant - Promotion of Organic farming through introduction of Analog Forestry concept in Kollegal FD – Final Report Annexure 4

159	T. Gopal Naik	Dinnahalli	9483257892	
160	Mahadeva swamy	Palya	974120545	
161	Prashu Naik	Dinnahalli		
162	Basavaraju	madhuvalli	9141688569	
163	Madeva	Dinnahalli		
164	Nandeesh	Kollegal	7795194528	nandeesh1000@gmail.com
165	Deepu Naik	Dinnahalli	9762992389	
166	M. Siddaiah	Bylur	8197793730	
167	Naveenkumar	Honnuru	8971233916	
168	D. Padmaraju	Kollegal	9739730477	

Report on School level Biodiversity Conservation Contest and Documentation of Traditional Knowledge Events

Involved school children in afforestation programme

School programmes:

Biodiversity Conservation Contest is conducted at Vadayarapalya and Baylur schools for documentation of tree species suitable for Analog forestry. 64 School children actively involved in the contest. School children actively participated in the programme and collected Seed samples and documented Traditional tree growing methods, Knowledgeable resource person contact addresses successfully.

National Service Scheme (NSS) volunteers actively participated in tree planting programme held at Byloor.

Hunasepalya and GM doddi Primary school children collected forest tree and uncultivated food crop seeds and tubers.

School children also helped to identify the traditional back yard gardens rich in multicropping systems.

Documentation of Traditional knowledge:

Seed mapping is a Participatory Rural Appraisal (PRA) technique, which was adopted during the initiation of the project to quantify the required genetic diversity in the project villages. This facilitated the identification and revival on agricultural and cultural practices and indigenous land races that are suitable to Agri-Horti-Forestry model.

Tree ranking and Agri diversity Mapping programmes were organized in Arepalya, Kerdoddoi , katte Kirubana Doddi , Ardhnaripura villages of Huttur Panchayath and Dinnur of Ramapur panchyat in Kollegala FD.

Adapting PRA tool helped in obtaining first hand information from farmers to understand why farmers grow Local species, when and where they grow them and how they maintain and use them at the local level. Multi-cropping mapping showed that the diversity was rich three decades ago but with the introduction of high yield varieties this had narrowed down. Even the changes in agricultural practices had led to erosion of many varieties.

Seed Collection:

Seed mapping, which was conducted in the project villages during the initial stage helped identify many Millet varieties and uncultivated food crops suited for companion planting in AF system. School children and farmer group members collected Agri, Horti and Forestry seeds from the local area. The collected varieties were distributed to farmers for multiplication on-farm and also stored in the Byloor Community Seed Bank.

Transect walk:

A transect Walk is a systematic walk along a defined path across the project area together with the local people to explore the landscape, vegetation, water conditions by observing, listening, looking and producing transect diagram.

A transect walk was organized in Arepalya village on 23th Nov 2010. Members of Hulikadu Savayava Krushikara Koota actively participated in the programme. Farmers identified local species suited for AF system and designed the farm map based on the observations.

Images of Analog Forestry Model Farms

Pic 1: Dr.Venkatesh farm, Tathaguni, Bangalore south

Pic 2: Raghava Farm, Harihara

Pic 3: Dr.Sanjeev Kulkarni Farm, Dharwad

Pic 4: Nandish farm, Shikaripura

Pic 5: Malnad farm

Annexure 5

Table 1: List of Organic Farmers adopted Agri-Horti-Forestry Model

Sl no	Name of the Farmer	Village	Taluk
1	Puttaraju	Byloor	Kollegal
2	Guruswamy	Arepalya	Kollegal
3	Siddaiah	Arepalya	Kollegal
4	Umashenkar	Arepalya	Kollegal
5	Kamamma	Arepalya	Kollegal
6	Halagappa	Kere doddi	Kollegal
7	Rechappa	Kere doddi	Kollegal
8	Shivamma	Hunasepalya	Kollegal
9	Rechanna	Hosa Mulangi	Kollegal
10	Dundu nayka	Dinnur	Kollegal
11	Kailasamurthy	Dodda induvadi	Kollegala

Table 2: List of Farmer Groups engaged in promotion of AF

Sl no	Farmer Group	Village	Taluk
1	Hulikadu Savayav Krushikara Koota	Byloor	Kollegal
2	AB Prakrithi Salanayana sangha	Byloor	Kollegal
3	Kebbekere Savayava Krushikara Koota	Dinnur	Kollegal
4	Kollegal Organic Growers Association	Kollegala	Kollegal
5	Punya Koti savayava Krushikara Sangha	Keredoddi	Kollegal
6	Parwathi Mahila Sangha	Byloor	Kollegal